

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

3

**TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ
KOMİSYONU**

TUTANAK DERGİSİ

31 Ocak 2013 Perşembe

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

31 Ocak 2013 Perşembe

---0---

K O N U

Sayfa

1:30

Eskişehir Milletvekili Kazım Kurt'un Yeraltı Suları Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1168), Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın Yeraltı Suları Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1169), Konya Milletvekili Kerim Özkul ve İzmir Milletvekili Ali Aşık ile 12 milletvekilinin Yeraltı Suları Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1170), Manisa Milletvekili Özgür Özel'in Yeraltı Suları Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/1179) ve Kırşehir Milletvekili Abdullah Çalışkan ve 10 milletvekilinin Yeraltı Suları Hakkında Kanun ile Kamulaştırma Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1180)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

BİRİNCİ OTURUM

1:30

Bedrettin YILDIRIM	(Bursa)	1, 5
Ali AŞLIK	(İzmir)	1:2
Özgür ÖZEL	(Manisa)	2:5
Vahap SEÇER	(Mersin)	4
İlhan DEMİRÖZ	(Bursa)	5
Önerge		5
İlhan DEMİRÖZ	(Bursa)	5:6, 15:16, 17, 19, 20
Veysel EROĞLU (Orman ve Su İşleri Bakanı)	(Afyonkarahisar)	5, 6:8, 11, 12, 16:20
Önder MATLI	(Bursa)	5, 16, 20
Bedrettin YILDIRIM	(Bursa)	5, 10, 13:14, 16, 18, 19, 20
Vahap SEÇER	(Mersin)	8:10, 17, 20
Ramazan Kerim ÖZKAN	(Burdur)	10:12, 13, 17, 20
İlhan YERLİKAYA	(Konya)	12:13
Seyfettin YILMAZ	(Adana)	14:15, 19
Madde 1		20
Veysel EROĞLU (Orman ve Su İşleri Bakanı)	(Afyonkarahisar)	21

Mehmet ERDOĞAN	(Adıyaman)	21
İlhan DEMİRÖZ	(Bursa)	21:22
Bedrettin YILDIRIM	(Bursa)	21
Mehmet ERDEM	(Aydın)	22
Önder MATLI	(Bursa)	22
Önerge		22
Ramazan Kerim ÖZKAN	(Burdur)	22
Veysel EROĞLU (Orman ve Su İşleri Bakanı)	(Afyonkarahisar)	22
Ramazan Kerim ÖZKAN	(Burdur)	22:24
Bedrettin YILDIRIM	(Bursa)	23:24
İlhan DEMİRÖZ	(Bursa)	23:24
Seyfettin YILMAZ	(Adana)	24
Mehmet ERDOĞAN	(Adıyaman)	24
Madde 2		24
Veysel EROĞLU (Orman ve Su İşleri Bakanı)	(Afyonkarahisar)	24
Önerge		24
Veysel EROĞLU (Orman ve Su İşleri Bakanı)	(Afyonkarahisar)	25:26
Ramazan Kerim ÖZKAN	(Burdur)	25
İlhan DEMİRÖZ	(Bursa)	25
Özgür ÖZEL	(Manisa)	25:26
Seyfettin YILMAZ	(Adana)	25
Önerge		26
Veysel EROĞLU (Orman ve Su İşleri Bakanı)	(Afyonkarahisar)	26
Gerekçe		26
Önerge		26:27
Veysel EROĞLU (Orman ve Su İşleri Bakanı)	(Afyonkarahisar)	27
Ali AŞLIK	(İzmir)	27, 28
Ramazan Kerim ÖZKAN	(Burdur)	28
Adnan Şefik ÇIRKIN	(Hatay)	28
İlhan DEMİRÖZ	(Bursa)	28:29
Madde 4 (Madde 3)		29
Veysel EROĞLU (Orman ve Su İşleri Bakanı)	(Afyonkarahisar)	29
İlhan DEMİRÖZ	(Bursa)	29
Bedrettin YILDIRIM	(Bursa)	29
Özgür ÖZEL	(Manisa)	29
Madde 5 (Madde 4)		29
Veysel EROĞLU (Orman ve Su İşleri Bakanı)	(Afyonkarahisar)	30
İlhan DEMİRÖZ	(Bursa)	30

Açılma Saati: 10.44

Kapanma Saati: 13.11

BİRİNCİ OTURUM

31 Ocak 2013 Perşembe

Açılma Saati: 10:44

BAŞKAN: İbrahim YİĞİT (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Mehmet ERDOĞAN (Adıyaman)

SÖZCÜ: Mehmet ERDEM (Aydın)

KÂTİP: Tülay BABUŞCU (Balıkesir)

0

BAŞKAN – Sayın Bakanım, sayın milletvekilleri, değerli Hükümet temsilcileri ve bürokratlar, basınımızın değerli temsilcileri; hepinize hoş geldiniz diyerek saygılarımı sunuyorum.

Yeterli çoğunluğumuz vardır. Gündemimizde yer alan konuları görüşmek üzere Komisyon toplantısını açıyorum.

Değerli arkadaşlar, bugün (2/1168) esas numaralı Eskişehir Milletvekili Kazım Kurt'un Yeraltı Suları Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, (2/1169) esas numaralı Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın Yeraltı Suları Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, (2/1170) esas numaralı Konya Milletvekili Kerim Özkul ve İzmir Milletvekili Ali Aşlık ile 12 milletvekilinin Yeraltı Suları Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, (2/1179) esas numaralı Manisa Milletvekili Özgür Özel'in Yeraltı Suları Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi ve (2/1180) esas numaralı Kırşehir Milletvekili Abdullah Çalışkan ve 10 milletvekilinin Yeraltı Suları Hakkında Kanun ile Kamulaştırma Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ni görüşmek üzere toplanmış bulunuyoruz.

Değerli katılımcılar, bugün görüşeceğimiz teklifler ile genel olarak son yıllarda yaşanan yoğun ve kontrolsüz yer altı suyu kullanımı sonucunda oluşan seviye düşüşlerinin önlenmesi ve kuyularda çekilen veya çekilecek yer altı suyunun ölçülebilir durumda olmasının sağlanması amacıyla takılması öngörülen ölçüm sistemleri için öngörülen sürenin uzatılması, yer altı suyunun kullanım amacı, miktarı, havzası ve bunun gibi özelliklerine göre ölçüm sistemi takılmasının belli şartlara bağlanması, yer altı sularını tarımsal amaçlı kullananların yer altı suyu kullanım miktarı sınırlamasından ve arama belgesinden muaf tutulması, ölçüm sistemine ilişkin cihaz bedelinin Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından karşılanması öngörülmektedir.

Şimdi, tekliflerin geliş sırasına göre, tekliflerdeki ilk imza sahipleri söz vereceğim.

İlk söz, Eskişehir Milletvekili Sayın Kurt'un. Sayın Kurt burada mı?

Evet, geçiyoruz.

İkinci söz, Konya Milletvekili Sayın Kalaycı'nın.

Sayın Kalaycı?

BEDRETTİN YILDIRIM (Bursa) – Yok.

BAŞKAN – Üçüncü söz, Konya Milletvekili Sayın Kerim Özkul'un.

ALİ AŞLIK (İzmir) – Ben konuşacağım efendim.

BAŞKAN – Sayın Aşlık, buyurun.

ALİ AŞLIK (İzmir) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar, basınımızın değerli mensupları; 2011 yılında yer altı suları ile alakalı 167 sayılı Yasa'da yapılan, 10'uncu maddenin ikinci bendinde yapılan değişiklikle emredici bir hüküm getirilmişti, 10 metrenin altındaki bütün kuyulara sayaç takılması zorunluluğu getirilmişti ve bu yasanın geçici 3'üncü maddesiyle de 25/02/2013 tarihine kadar sayaç takılması zorunlu hâle getirilmişti ve takılmayan kuyuların kapatılması ve belgelerinin iptali söz konusu hâlen mevcut yasada. Fakat süreç içinde bunun uygulanabilir olmadığı ve tamamlanamadığı görüldü. Bu süreçte yeni bir düzenleme yapılmadığı takdirde birçok vatandaşımızın sıkıntıya gireceğini göz önünde bulundurarak yeni bir yasa teklifinde bulunduk.

Bulduğumuz teklifle 167 sayılı Kanun'un 10'uncu maddesinin ikinci bendini esnetiyoruz, emredici olmaktan çıkıp düzenleyici hâle getiriyoruz. Bu teklifimiz komisyonlarımızdan geçip ve Meclise gelip Mecliste yasalaştığı takdirde, bir, nerelerde sayaç takılacağı hususunun takdiri Bakanlar Kuruluna ait olacak DŞİ'nin önerisiyle.

Yine, sayaç takma işini bu yasayla iki yıl öteliyoruz. Bir yıl öteliyoruz ama yine aynı maddeyle Bakanlar Kuruluna sınırsız yetki vermiş oluyoruz ötelemeye alakalı; gerekli duyduğu takdirde, gerektiği kadar uzatma yetkisi veriyoruz.

Yine, 3'üncü maddede ayrıma gittik; sanayi sulamasıyla tarım sulamasını, içme suyunu ayırdık birbirinden. Sanayi sulamasında bir yıl içinde saat takma zorunluluğunu getiriyoruz. Getirilmeyenlerin, saat takmayanların belgeleri iptal edilecek ve kuyuları kapatılacak çünkü sanayide bu yer altı suları çok daha yoğun ve ölçsüz kullanılıyor. Dolayısıyla, bu konuda çok esnek olmamız çok doğru değil ama tarım ve içme suyuna geldiği zaman, bu konuyu, daha esnek olması konusunda, teklifimizi o şekilde hazırladık.

Bir yıl içinde takma zorunluluğu yine getiriyoruz çünkü bu gereklidir arkadaşlar, netice itibarıyla, yer altı sularının düzene girmesi ve bu yer altı sularının da gelecek nesillere sağlıklı bir şekilde aktarılması adına bir düzenleme getirmiş oluyoruz. Daha doğrusu, bu yasa düzenleme getirmiş oluyordu, biz bu getirilen düzenlemenin daha uygulanabilir olması adına yeni bir teklifle gelmiş oluyoruz. Burada da bir yıl içinde takma zorunluluğu var ama takamayanlar için, yine bir yıl içinde, aynı süre içinde Bakanlığa müracaat etmek suretiyle Devlet Su İşleri takacak ya da taktıracak bu sayaçları, vatandaşımızın cebinden doğrudan para çıkmayacak. Bu toplu alınacağı için daha ucuza mal olacağını düşünüyorum ben; bire bir takmaktansa, toplu olarak ihale edilir bunlar, ihale ettirilerek taktılır, çok daha ucuza mal edilir diye düşünüyorum. Böyle düşündük.

Bir de yüzde 25 fazlasıyla ödeme gündeme getirdik ama bunu da caydırıcı olma adına, yani burada devletin işte bu işten kârlı çıkması adına değil de vatandaşın yani imkânı olanların bu işi yapması adına, özendirme adına böyle bir şey koyduk. Bu yasa ile Bakanlar Kurulu, Devlet Su İşleri zeminde sağlıklı bir çalışma yapmak suretiyle, hem yer altı sularını bir düzene koymak hem de vatandaşları daha fazla sıkıntıya sokmadan, uygulanabilir bir yasa olması adına böyle bir çalışmada bulunduk. Takdirlerinize sunuyoruz efendim.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Aşık.

Şimdi söz sırası Manisa Milletvekili Sayın Özgür Özel'in.

Buyurun Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakanım, Tarım Komisyonunun çok değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben Manisa Milletvekiliyim. Manisa, eskiden tabii çok daha güçlü bir tarım kentiydi. Sanayideki gelişmeler, tarımdan artık eskisi kadar para kazanılmaması, git gide çiftçinin durumunun gerilemesiyle her ne kadar tarıma dayalı gelir azalmış olsaydı da yine de Manisa'da önemli miktarda vatandaşımız çiftçilikle geçimini sağlamaya, hayatını idame ettirmeye çalışıyor ama -burada uzun uzun anlatmayacağım, Komisyon üyelerimizin hepsinin malumu ama- Manisa bir tütün kentiydi, Manisa'da şimdi bir tane tütün eken kimse kalmadı çünkü Manisa'nın Gölarmara ilçesinin Taşkuyucak köyünde Yaşar Amcam -böyle çember sakallı Hacı Amca, çok nur yüzlü- ben seçim sırasında tarımla ilgili bir şeyler anlatırken bana döndü, dedi ki: "Bir 70'lik rakı kaç para, bilir misin?" Ben de dedim ki: "Yaşar Amca, siz ne yapacaksınız rakıyı, eskiden içer miydiniz?" "Babam da hacıydı, ağzımıza koymayız, evimize sokmayız." dedi. "O zaman, neden soruyorsun bir 70'lik rakının fiyatını?" "Eskiden ikisinin fiyatını da Tekel belirlerdi. 70'lik rakı kaç paraysa 1 kilo tütün de o para olurdu. Şimdi ne kadar sen söyle bakalım." dedi. Bir arkadaş bildi içimizden, işte "42 lira" mı ne dedi. Dedi ki: "Tütün 9 lira evladım, hâlimizi sen anla." Bu amcanın ne babasının ne kendisinin bizim partimize hiçbir zaman oy verdiği konusunda bir şüphem de yok. Kendisi de bugün iktidar partisine çok yakın bir dünya görüşünden ama amca bu karşılaştırmayı yaptı, "Hâlimizi sen anla." dedi.

Manisa Ovası, Çukurova'yla birlikte dünyanın lif uzunluğu en uzun, en kaliteli pamuğunu üreten, zamanında, geçmişte Türkiye bu pamuk konusundaki kaliteli ve dünya piyasasında tercih edilen bu ürünü üretmesin diye uluslararası birtakım lobilerin bütün çabaları artık birer komplo teorisi, şehir efsanesi değil, kabul edilen birer gerçektir. Türkiye pamuk ekmesin istiyor dünya devleri.

Öyle oldu, böyle oldu. Zamanında işte Çukurova'ya çeltik ekilsin şeyi gibi bir sürü şey yapıldı. Şimdi, bir şekilde başarıldı, Manisa'da pamuk ekilmiyor. Ben, 12 yaşındayken kultivatör çekerek, yani pamuk ara çapası çekerek traktör üzerinde, araba kullanmayı öğrendim. Bugün Manisa Ovası'nda pamuk ekimi eskinin yirmide 1'i kadar falandır, eken de girdiği kapıdan çıkamamakla şikâyetçi

durumdadır. Sadece darı, o da bir sene kurtarırsa daha çok kişi ekiyor, öbür sene daha az oluyor. Fiyatı biraz iyi bulup bir umut birisine veriyorlar.

Biliyorsunuz geçen sene bizim Kırkağaç'ımızda, Türkiye'nin birçok yerinde, işte Balıkesir'in birçok ilçesinde darı ekenleri dolandırıp kaçtılar. Faturalar sahte diye devletin vadettiği primleri bile alamadı bu insanlar.

Hangi birini saysak... Alternatif tarım ürünlerine yönelme var ama kredi desteği var, birtakım krediler kullanıyor, bu sefer bu malı elden erken çıkarma noktasında bir faiz baskısı var çiftçinin üzerinde. Dünyanın en pahalı akaryakıtıyla tarım yapmaya çalışıyorlar ve maalesef, lastik tekerlekli traktörler kabaca yüzde 12-13'ünü kullanırken mazotun, onlara verdiğimiz tarımsal motorin desteği komik düzeylerde ama gemicilik, gemi işletmeciliği yapanlar kullandıkları motorinde 1 lira, 1 lira 20 kuruş gibi bir para ödüyorlar.

Bu durumda öyle bir noktaya geliyoruz ki... Ha, bir de deniz taşıtları toplam motorinin yüzde 30'a yakınıni tüketiyor. Yani, hani, siyaset... Tabii, devletin, ülke ekonomisinin para durumu aynı bir ailenin durumu gibidir, bütün ihtiyaçlara yetecek para vardır ama hepsine birden yetmez. Herkesin isteğine cevap verecek parası var, ülkemiz güçlü bir ülke ama hepsi birden isterse olmaz. Burada siyasete bir rol düşüyor, bir öncelik belirleme rolü. Siyaset dediğiniz, önceliği belirleme. İşte, önceliğimiz çiftçi mi değil mi, ona bakmak lazım. Önceliğimizin çiftçi olmadığı konusunda, rakamlar, Hükûmetin genel politikaları bizi bu yönde düşündürüyor. Öyle olunca da Manisa'da siyasetin kalbi, biraz önce bahsettiğim işte ürünlerin, fiyatların, rakamların, oranların, prim desteklerinin... İşte, zeytinci dane zeytine prim desteği hayaliyle yaşıyor, her dönem iktidar partisinden bölgemizin sayın milletvekilleri "Bu dönem dane zeytine prim almadan gelmeyeceğiz." diyorlar. Manisa'da bu sözleri verirken maşallah hepimiz 10 kaplan gücündeyiz ama buraya geldiğimizde, Maliye Bakanlığıyla, Ekonomi Koordinasyon Kuruluyla arada sıkışıp kalıyoruz. Plan Bütçede Tarım Bakanlığı bütçesinde de bunu çok yakından gözledik. Manisa'da zeytinyağına prim almayı hak eden 12.680 tane üretici varken, 154 tanesi prim alabilmiş. Düşünün siz, evrak yoğunluğu veya attığınız taşın vurduğunuz kuşa değememe noktası. Manisa'yı düzelterek söylüyorum Akhisar ilçemizde, rakamlar Akhisar ilçesine yöndük. Böyle olunca, tabii, hep bu rakamlar üzerinden siyaset konuşuluyor Manisa'da ve tabii, bu Parlamento teşekkül etmeden önce bütün kuyulara sayaç takılması kanunlaşmış ama biz Manisa'ya gittiğimizde kimse iktidar partisi, muhalefet partisi ayrımı yapmaz. Çiftçinin canı burnunda. "Vay efendim, zaten hâlimiz şöyle kötü, böyle kötü. Bir de siz gelmişsiniz, yer altı sularına sayaç taktıracaksınız, bunlardan da para alacaksınız." Çeşitli şey anlatıyorlar. "Yanımdaki tarla killi topraktır, buradaki kumlu topraktır." işte "Bu, şunu eker." falan.

Ben, böyle olunca, Manisa'daki insanların oy vererek görevlendirdiği bir milletvekili olarak çok yakın bir alanda olmasa da uzmanlık alanım -ben eczacıyım, sağlıkçı Milletvekiliyim- konuya ilgi duyup araştırma yoluna gittim. Bir kere, vardığım temel kanaat şudur ki bu işin denetimsiz olması doğru bir iş değil. Yani mutlaka bunun ticaretini yapanlar da var, istismar edenler de var. "Vahşi sulamacılık" diye bir terimle tanıştım. Okuduğum birtakım raporlarda, hem FAO'nun hem çeşitli uluslararası kuruluşların iyi tarım uygulamalarında bu meselenin son derece hayati bir rolü olduğunu hem geleceğe yönelik su kaynaklarını erken tüketmenin gelecek nesillere karşı bizi borçlandıracığı açısından... O yüzden, bu işin komple iptal edilmesinin, hatta bu kadar önemli bir meselenin ertelenmesinin dahi doğru olmadığı kanaati bende hasıl oldu ama çiftçiye de rahatlatmak lazım.

Çiftçiye rahatlatmak bir şeyler yapma arayışı içinde Komisyonunuzun takdirlerine arz olunan bu kanun teklifini sunmuş bulunuyorum ama aynı zamanda Komisyon bünyesinde iktidar partisinden değerli milletvekillerinin hazırlamış olduğu kanun teklifini de gördüm. Bu da tabii memnuniyet verici olmakla beraber, içeriğe bakıldığında şunu anlıyorum ki mesele, çiftçiye rahatlatmaktan çok, gelecek seçimleri atlarmaya yöneliktir çünkü Manisa'da iktidar partisinden bu sayaç meselesi bu hâldeyken ve şubat ayında işte "O taahhütnameler imzalanıp alınacak, vermeyenin kuyusu mühürlenecek, kapatılacak." noktasında yerel seçimleri sürdürmesi mümkün değil, bunu hepimiz biliyoruz, teker teker konuştuğumuz herkes söylüyor.

Peki, sorun bu, sorunun tespitinde şey yok, çözümü konuşmak lazım ama burada çözümü konuşmak yerine -işte Büyükşehir Belediye Yasası'nda olduğu gibi- köylüden emlak vergisi almamayı değil de, onu düzenlemeyi değil de, bunu bir beş yıl süreyle yapılacak üç önemli seçimin arkasına atmayı, ötelemeyi yani 6'ncıyı almayı düşünüyor. E böyle olunca, muhalefet partisinden de, bir kere, öncelikle bu yaklaşımı teşhir etmek düşer. Bizim bunu iyi anlatabilmemiz lazım. Sizin teklifiniz çiftçiye rahatlatmaya değil, seçim dönemini atlarmaya yöneliktir.

Bu noktada benim açıkça ifade etmek istediğim, son olarak, kendi kanun teklifimde, bu ölçüm cihazlarının mutlaka takılması gerektiğini düşünüyoruz ama bunun yer altı sularının bölgelerdeki kullanım istatistiklerini çıkarma, iyi tarım uygulamalarına yönlendirme, veri sağlama ve denetim amacıyla kullanılması gerektiğini düşünüyoruz. Bunda ulusal menfaat vardır. Bunun parasını kim ödesin? Zaten canı burnunda, boğazına kadar borca batmış olan çiftçiye sizin "2,5 milyarlık bu sayacı alıp takacaksın." demenizin bir

pratiği de yok. Bir pratiği olsa, emin olun, şimdi tutanaklara bir bakalım -hatta ben baktım ama o sürprizi Genel Kurulda yapmak istiyorum- 25 Şubat 2011 günü, bu kanun çıkmadan önce, bu kanunla ilgili Komisyon neler konuşmuş? Cumhuriyet Halk Partililer, Milliyetçi Hareket Partililer neler söylemiş, iktidar partisi de yaptığı uygulamayı nasıl savunmuş? Eğer o tutanaklara dönüp bakarsanız, bugün, biraz önce, sevgili Ali Üstadın -İzmir Milletvekilimiz- ifade ettiği hususların hepsini muhalefet önceden görmüş, söylemiş, "Yürümez" demiş. Hatta şöyle demişler: "Günü gelince ertelersiniz bunu. Yapamazsınız, bu konuda, bir kere, küçüğe aldıramazsınız." Ama o gün iktidar partisi, iktidar olmanın verdiği güç, kudret, sayısal çoğunlukla bu önerilerin hepsini reddetmiş ve sonunda gelmiş, yapmış; bugün iktidar partisi o günkü muhalefetin dediğini yapmaya kanun teklifi hazırlamış. O teklifi o gün MHP ve CHP'liler söylediğinde bu işin olmazlarını anlatanlar bugün gelip bir şeyler yapıyor ve bir yıl ertelemeyle yola çıkıyorlar.

Ayrıca da, yasa tekniği açısından bir şey söyleyemem, doğrudur, ona kimse bir şey diyemez ama nerelere sayaç takılacağını Devlet Su İşlerinin yetkisine bırakma noktasında bu kadar esnek bir ifade siyaseten, siyasi etik açısından bence doğru değil. Çok güçlü bir parti olabilirsiniz, istediğiniz her şeyi geçirirsiniz ama yarın öbür gün, aynı, işte, kömür yardımının, yiyecek yardımlarının verilmesinde birtakım siyasi kriterlerin göz önüne alınması gibi veya sağlık alanındaki birtakım tasevön firmalara girmek için bile iktidar partisine kayıt zorunluluğu gibi, bir gün çıkar birisi size der ki: AKP'lilere taktırmıyorlar, kendilerine muhalefet edenlere sayaç zorunluluğu getiriyorlar veya buradaki...

Buna bilimsel kriterler konmalıdır. Hiç değilse -burası bir uzmanlık komisyonu- konunun uzmanları bu konuyu tartışıp tutanağa geçirmelidir ki yarın öbür gün Devlet Su İşleri bu konuyla ilgili bir yönetmelik çalışması yaptığında, o yönetmelik çalışmasına sizin buradaki millî iradeyi temsilen neyi murat ettiğiniz geçsin. Öbür türlü, vermiş olduğunuz o esnek yetki, köylerde aynı kahvede oturan 2 tane kasketli amcanın arasına siyaseti sokar, kavga yaptırırsınız, doğru bir yaklaşım değildir. Ben siyasi etik açısından da o yaklaşımı yanlış buluyorum.

Benim kanun teklifim, dediğim gibi, kullanım istatistikleri, iyi tarım uygulamalarına yönlendirme, veri sağlama ve denetim amaçlı olmak üzere bu ölçüm cihazlarının kurulumu, kurulum sırasındaki bedelleri, montaj bedeli ve araç, alet bedelinin DSİ tarafından karşılanmasını...

Kuyu ölçüm sistemine ilişkin olarak kurulması zorunlu olan cihazların çalınma ve kaybolma riski var. Bugün, biliyorsunuz, ovalarda trafoların önce sadece içindeki 3-5 litre yağı çivi çakarak alıyorlardı, bugün trafo diye bir şey kalmadı. Büyük bir hırsızlık var. Bunu siz koydurursanız çiftçiye, çiftçi hem buna 2,5 milyar verecek, ondan sonra da çalınacak. Bunların mutlaka sigorta yaptırılması zorunlu bence ve bu sigorta bedellerinin de Devlet Su İşleri tarafından karşılanmasını öneriyoruz.

Bu kanunun uygulamasında -ölçüm sistemi olarak daha önce ön ödemeli sayaç yaklaşımı vardı- teklifimle doğru orantılı olmak üzere, aynı paralellikte olmak üzere "çekilen ve çekilecek olan yer altı suyunun miktarını belirlemek için kullanılacak olan mekanik su sayacı, mekanik elektrik sayacı ve benzeri ölçüm aleti takılmak suretiyle..." diyerek de ön ödemeli sayaç noktasındaki fiyatı artıran belli firmaların elinde bulunduğu için arz-talep dengesi içinde bir anda fiyatı yukarıya çıkacak olan bir çeşit, iki çeşit sayaca yönlendirmek yerine daha esnek bir tarif yapıyoruz. Bu konuda Devlet Su İşleri zaten kendi taktıracığı sayacı istediği esneklikte nasıl yapabilecekse tercih edebilmelidir diye düşünüyoruz.

Bunun dışında, "iki yıl" ibaresinin "üç yıl"a çıkarılması noktasında, eğer bu düzenlemeler yapılacaksa erteleme seçime yönelik bir şey olmadığı için DSİ'nin kanun teklifinde, kanun yasalastığı takdirde, zamana ihtiyacı olacaktır, o yüzden iki yılı üç yıla çıkarabiliriz ama eğer bu kanun böyle kabul edilmeyecek ve bu zorlamayı vatandaşa yapacaksanız sayacı taktırmak para işidir, vatandaş bastırırsa parayı yapar. Hep söylüyorsunuz ya, Sayın Bakan da hatırlattı, ben aslında çok da başarılı buluyorum bu yaklaşımı: Ne söylerse söylesin muhalefet, karşılığında bir "Yüzde 50 oy aldık." fetişizmi var. Şimdi, dönüp, madem böyle diyorsunuz, sizinkiler 2011 yılında bunu savunmuşlar, bugün de o lafa gelmişler, lafımızın arkasında duralım, erteleme yapmayın, madem bir yıl erteleme, gördüm bakalım seçimlerde, her yaptığınıza yüzde 50 oy veren köylüler sizi yine yüzde 50 oyla ödüllendirecekler mi? Bundan endişe etmiyorsanız, bu konuda o kadar kendinize güveniyorsanız bizim açımızdan sorun yok.

Uzmanlık komisyonlarında şöyle bir sıkıntı vardır: Mesela biri bizim komisyona gelse, bu gelen arkadaş da elektrik mühendisi olsa, ilaç, eczacılık konusunda ahkâm kesse, böyle beni afakanlar basar. Ben öyle bir yanlış yapmış olabilirim.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Estağfurullah. Rahat ol Özgür, devam edebilirsin.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu Komisyona gelip de bir eczacının bu meselelerde, böyle, bir şeyler söylemesi Komisyonda bir rahatsızlık verdiyse de onu bölgemizdeki siyasetin tarım üzerinden dönmesine, yaptığımız kusurları da yaşımızın ve siyaset yaşımızın küçüklüğüne veriniz.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özel.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Bu, CHP'nin bütün milletvekillerinin dersine çok iyi çalıştığının bir örneğidir.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim.

BEDRETTİN YILDIRIM (Bursa) – Seçimlere çalışın biraz da.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, söz sırası Kırşehir Milletvekili Sayın Abdullah Çalışkan'a aittir.

Yoklar.

Sayın milletvekilleri, İç Tüzük'ün 35'inci maddesi gereğince verilmiş bir önerge bulunmaktadır, okutup oylarınıza sunacağım:

Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/1168, 2/1169, 2/1170, 2/1179 ve 2/1180 esas numaralı Kanun tekliflerinin, birbirleriyle ilgisi nedeniyle İçtüzük'ün 35'inci maddesi gereğince birleştirilmesini ve görüşmelerde 2/1170 esas numaralı Kanun teklifi metninin esas alınmasını arz ve teklif ederiz.

Ali Aşık Bedrettin Yıldırım
İzmir Bursa

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen var mı? Yok.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Böylece, teklifler, 2/1170 esas numaralı teklif esas alınmak üzere birleştirilmiştir.

Sayın milletvekilleri, şimdi bir önerge var fakat 2/1080 esas no.lu teklifin de gündeme alınmasına dair bir önerge daha var. Ancak, bu teklif için biz tali komisyonuz, İç Tüzük gereği işleme alamıyoruz.

Teşekkür ederim.

Buyurun.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, çok değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, çok değerli meslek odalarının değerli temsilcileri; bugünlerde Orman ve Su İşleri Bakanlığında değişik bir durum sezinliyorum. Mediste görüşmelerde Sayın Bakan yok. Şimdi Komisyondaki DSI'yi ilgilendiriyor, zannediyorum ki Genel Müdür seviyesinde veya Müsteşar seviyesinde kimse var mı bilemiyorum.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Müsteşarımız var.

ÖNDER MATLI (Bursa) – Bakan var.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Bakan olduğunu ben de görüyorum arkadaşım. Bazı işleri biraz ciddiye alalım. Lütfen, burada bir Komisyon... Kim var, Sayın Bakan, burada?

BAŞKAN – Sayın Demiröz, konuya gelelim lütfen.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Su işlerinden, yer altı sularından sorumlu Başkan Vekilimiz burada, bu işi bilenler burada, ben buradayım. İhtisasım da bu mevzuda...

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Hayır, yan koltuklar boş olunca, onun için dedim; Müsteşar Yardımcısı yok, Müsteşar yok, DSI'nin Genel Müdürü yok. Daire Başkanı olabilir. Daire Başkanına, onun bürokratlarına bizim herhangi bir şeyimiz yok ama bu işin biraz daha ciddiye alınması gerektiğini özellikle belirtmek istiyorum ama zannediyorum ki bürokratlar da şöyle görüyor; "Bakan zaten 2/B'ye gelmiyor. Ne olacak? DSI'ye de Genel Müdür olarak ben katılmasam olur." diyor.

BEDRETTİN YILDIRIM (Bursa) – Daha önce "Bakan yok." diyordunuz. İşte, Bakan burada, ne güzel.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Arkadaşlar, Sayın Bakan cevap verecek. Sizinle beraber aynı bölgenin milletvekilleriyiz. Yani Bakan da, zannediyorum, bu konuda, bizim bu sorularımıza cevap verebilecek yetenek ve kapasitede. Onun için, teşekkür ediyorum.

Ben bir kanun teklifi verdim. Sayın Başkan ifade etti ama tali komisyon olduğumuz için birleştiremeyeceğini ifade etti. Ama ben bu konuyu da bir kez daha sizlerle paylaşmak istedim. Verdiğim kanun teklifi şuydu arkadaşlar: Çiftçilerimizin ve sulama birliklerinin tarımsal sulamadan dolayı devlete ait elektrik borçları had safhada ve korkunç derecede bu konuyla ilgili haciz işlemlerinin başladığını görüyoruz.

Sayın Bakanım, ben -kendi bölgeye daha sonra geleceğim- Nevşehir'e gittim. Nevşehir'de patates üreticileri şöyle ifade etti: Türkiye'de yılda -2002 yıllarında- 5 milyon 300 bin ton patates üretilirken bugün 4 milyon 300 bin tona düşmüş. Ancak -Nevşehir,

Kırşehir, o civar için söylüyorum- 25 kuruşa mal ettikleri patatesi 10 kuruşa satamıyorlar. Hatta orada bir vatandaş şöyle söyledi -biz birkaç yeri gezdik- “78 dönüm patates tarlam var, 10 kuruş değil, 5 kuruşa, gelin, size hemen verelim, alın, götürün.” ifadelerini kullandılar. Buradan şuna gelmek istiyorum: Bu çiftçilerin elektrikten dolayı borçları var ve hepsi haciz durumunda, köy kahvesine, camiye çıkamıyorlar ve son zamanda, tabii ki özelleştirmenin bir neticesi olarak ilgili özel firmalar şöyle yapıyormuş: Daha önce trafویu alıyorlarmış, bu defa –bu Nevşehir’de olmuş, yerinde de görebilir, tespit edebilirsiniz- elektrik direklerini yani hattı keserek aldıklarını ifade ettiler. Aynı durum mesela Bursa’da oldukça sıkıntılı bir noktada. Karacabey’de sulama birliklerinin, haciz işlemleri başlatılan çiftçi sayısı 2.500, 47 kişi jandarma tarafından aranmakta.

Ben Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunun bu toplantısını fırsat bilerek önerenin bu şekilde birleştirilmesini istedim çünkü her fırsatta bütün çiftçiler Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonundan büyük bir beklenti içerisinde. Bu konunun çözülebileceği, bu konuyla ilgili hep çalışmaların yapılması gerektiği konusunda bizi uyarıyorlar. Ben bu nedenle bu konunun gelmesiyle ilgili söyledim.

Tabii ki bu arada Sayın Bakanın memleketi Afyon’a da gittim. Afyon’daki, gerçekten ifade edilen... Genel Kurulda da söylemişim. Şöyle dediler Sayın Bakan, dediler ki: “AKP Türkiye’ye, Sayın Bakan Veyssel Eroğlu da Afyon ve Şuhut’a çok büyük bir zarar veriyor. 50 kuruşa mal ettiğimiz patatesi 25 kuruşa satamıyoruz.” Ve bugün Sultandağı’nda hakikaten ihraç edilen Napolyon kirazların olduğunu ama Orta Doğu’yla olan sorunlardan dolayı da yine bu ihracatların yapılamadığını, çiftçilerin çok sıkıntıda olduğunu, aynı durum, sulama birlikleriyle ilgili olarak kendilerinin de sıkıntıda olduğunu ve bu konunun Meclis gündeminde veya komisyonlarda dile getirilmesini ifade ettiler.

Bu bakımdan, bu öneremi bu anlamda verdiğimi ifade etmek istiyorum veya Sayın Komisyon Başkanımızın bu konuyla özel ilgilenmesi konusunda da istihramlarımı arz ediyorum. Daha sonra söz hakkım saklı kalmak kaydıyla bu önergeyle ilgili vermiş olduğum ifadeleri burada bitiriyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Demiröz.

Şimdi teklifin tümü üzerindeki görüşmelere başlıyoruz.

Hükümet adına söz talebi var.

Buyurun Sayın Bakanım.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Sayın Başkanım, çok değerli milletvekillerimiz, Komisyon üyeleri, basınımızın değerli temsilcileri, ayrıca, kıymetli bürokrat arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Efendim, evvela şunu ifade etmek istiyorum: Türkiye su açısından zengin bir ülke değil. İklim olarak yarı kurak iklim bölgesindeyiz yani su zengini bir ülke değiliz, su fakiri de değiliz yani Türkiye’de yılda ortalama 642 milimetre bir yağış oluyor. Bu hakikaten çok fazla bir yağış değil ama esas itibarıyla yağışın bölgelere göre dağılımı çok farklı. Rize’de 2.500 milimetre yağış düşerken yılda, İç Anadolu’da, Karaman’da 250 milimetre yağış düşüyor. Dolayısıyla özellikle suyumuzu çok iyi şekilde yönetmemiz gerektiği apaçık gözüküyor.

Şimdi ben burada çok detaya girmeyeceğim ama şunu ifade etmek istiyorum: Tabii, yer altı suyu da kullanılıyor. Yer altı suyu rezervi yani akiferlerden kullanılan su, genelde sanayide içme suyu olarak, aynı zamanda sulama suyu olarak kullanılıyor, çok geniş olarak kullanılıyor. Ancak ve takdir edersiniz ki bu suyu hesapsız kitapsız yani beslenen miktardan fazla çekersek su seviyesi gitgide düşmeye başlar. Aynen, eğer şu bardaktan suyu sürekli içer, üzerine bir şey ilave etmezsek bardak boşalacağı gibi, eğer yılda akiferi besleyen miktardan fazla su çekersek ister istemez yer altı su seviyesi düşecektir. Nitekim Konya’da, Karaman’da vesaire bazı yerlerde, hatta Manisa da dâhil, yer altı suyu seviyesi belki 30-40 metreyken bundan belki elli yıl önce, 50-60-70-80-100-150, bazı yerlerde 350 metreye kadar indi. Tabii, bu çok büyük problemlere sebep oluyor, hakikaten.

Biz bunun için ne yaptık? Bakın, biz bunun için öncelikle -ben DSİ Genel Müdürü olduğum zaman, 2003 yılında, ilk yaptığım şey- kesinlikle, bundan sonraki bütün projelerde az suyla çok sulama yapacak olan, çok miktarda araziye sulayacak olan kapalı sistem yani basınçlı yani yağmurlama veya damlama sulamaya imkân veren sistemlere dönüşüm yaptık. Hatta mevcut projelerde bile revizyon yaptık. Yani eskiden ancak yüzde 5’i kapalı sistemken, şimdi neredeyse yüzde 88’e ulaşıyor, dolayısıyla bu büyük bir tasarruf sağlıyor. Yani diyelim ki “açık sistem” dediğimiz iptidai sistemlerle sulama yaptığınız zaman, diyelim ki 10 hektar alanı sulayacaksanız bir kuyudan, öbür tarafta damlama sulama olursa onun yerine 20-30 hektar yani yüzde 40-yüzde 50 tasarrufla daha büyük bir alanı suluyorsunuz. Dolayısıyla biz buna başladık. Hatta biz özellikle kritik bölgelerden, Konya-Karaman gibi İç Anadolu’nun bazı

bölgelerinden, Denizli gibi kritik bölgelerden başlamak üzere, mevcut yer altı suyundan sulanan sulama şebekelerini özel idarelerle de birlikte çalışarak kapalı sisteme yani basınçlı bir sisteme çevirdik. Bunun dışında, ayrıca, bazı bölgelerde, mesela Konya kapalı havzasında maalesef çok aşırı su kullanımı var çünkü pancar ekiliyor, çok su talep eden bitkilere destek veriliyor. Bu bakımdan, oradaki yer altı suyu eksikliğini gidermek için:

1) Sistemi iyileştirdik. Modern sistemlere dönüşüyoruz. Büyük ölçüde tamamladık.

2) Birtakım baraj ve göletleri inşa ediyoruz.

3) Bir de Akdeniz'e boşa akan sulardan Konya havzasına... Bu sadece Konya havzasında değil, Kayseri'de pek çok yerde bunu yapıyoruz. Bu şekilde tünellerle baraj inşa ederek Akdeniz'e boşa akan suyun önüne baraj inşa ediyoruz. Oradan tünellerle Konya kapalı havzasına veriyoruz.

Yani yaptığımız şey, birincisi, yer altı suyunu, şebekelerini modernize etmek; ikincisi, başka havzalardan su sevk etmek; üçüncüsü de, özellikle bitki desenini o bölgenin iklimine, su miktarına uygun bir şekilde, teşvik sistemini buna göre tadil etmek şeklinde bir çalışma yapılıyor. Hatta ben... Değerli Milletvekilim şunu ifade etti: "Niye bürokratlar gelmedi?" Efendim, bugün bizim Su Yönetimi Koordinasyon Kurulu vardı bütün, bakanlıklarda. Bütün müsteşarlar, genel müdürlerin tamamı bu toplantıda. Saat onda başladı. Ben bu olduğu için izin istedim ama çok önemli. Bu meseleler bizzat teknik olarak masaya yatırılıyor. O bakımdan arkadaşlara dedim ki: "İşte, bizim burada DSİ'den arkadaşlarımız var, Hukuk Müşavirimiz, suyla ilgili, yer altı suları ile ilgili Başkanımız, dolayısıyla ben de geleyim." diye... Buraya gelişimin sebebi, özellikle diğer arkadaşların önemli bir toplantı, daha önceden planlanmış bir toplantı sebebiyle...

Şimdi biz burada ne yapıyoruz? Bir kere, Manisa Milletvekilimizin söylediği husus çok doğru. Bu suları kontrol etmemiz lazım yani eğer biz "Yer altı suları fütursuz şekilde sanayi ve sulama açısından kullanılsın." dersek, bırakın torunlara, çiftçilerin evlatlarına dahi yetecek su kalmayacaktır. O bakımdan, buradaki maksadımız, biliyorsunuz, daha önce iki yıl önce çıkardığınız kanunda da bunlara bir ölçüm sisteminin iki yıl içinde takılması şartı konulmuştu. Ancak, biliyorsunuz, bu gibi şeylerde, biz ısrar etmemize rağmen ancak yüzde 5'i sayaç taktı, diğerleri son günü bekliyor. Tabii, burada özellikle şunu vurgulamak istiyorum: Evet, bu kanunun arkasında durulabilir ama maalesef Türkiye'deki sayaç imalatları, vesaire, ölçüm sistemlerinin imalatlarını dikkate alırsak, bunu fırsat bilerek özellikle fiyatları artıranlar da var. Uzatılmasının bir sebebi de bu. Bu bir.

İkinci husus da, biz çok geniş kapsamlı bir yer altı suyu veri tabanı hazırladık, muhteşem bir şey. Yani bilgisayar ortamında işliyoruz, her kuyunun bütün özelliklerini görmek mümkün. Bunun ise bütün Türkiye'de tamamlanması lazım.

Ayrıca havzalar... Şu anda Türkiye'de 25 havzamız var ama yer altı suları ile ilgili çok sayıda mikro havza var. Bu havzalarla ilgili düşündük ki bazen yer altı suyu seviyesi hâlihazırda çok yüksek, çiftçinin "taban suyu" dediği yüksek olanlarda da biz boşu boşuna kanun gereği sayaç taktırmak durumunda kalıyoruz. Mesela Erzurum'da Ilıca Ovası yani buradan fazla su çekse, çekmese nedir? Zaten su seviyesi yüksek. Dolayısıyla, en azından, bu kanunla, dikkat ederseniz, Bakanlar Kuruluna yani DSİ'ye yetki veriyoruz ki hangi havzalarda gerekirse onlara -su sayacı demeyeceğim- ölçüm sisteminin takılması çok faydalı olacaktır.

Şimdi, bu arada, bir de sadece sayaç değil, "debimetre" dediğimiz sayaç değil, aynı zamanda elektrik saatiyle de ilave bir külfet yüklemeyen böyle bir çalışma yaptık, AR-GE çalışmaları da devam ediyor. Hakikaten bu çok faydalı oldu. Nasıl faydalı oldu?

1) Biz, tamamen, DSİ olarak, Su Yönetimi Genel Müdürlüğü, bizzat ben de ilgilenecek, bir defa havzalardaki durumu tespit ettik. Bu iki yıllık süre fevkalade faydalı oldu.

2) Bir de şuna yöneldik, dedik ki: Yer altı suyundan ziyade yüzey suyunun kullanılması konusunda Bin Günde Bin Gölet kapsamında bir çalışma yapalım, hem erozyonu kontrol edelim hem suyu. Özellikle içme suyu, köylerin, o civardaki yerleşim yerlerinin, ilçelerin sulama suyu ihtiyacı, içme suyu ihtiyacı, hayvan suyu ihtiyaçlarını karşılamak için Bin Günde Bin Gölet de çok hızlı yürüyor. Mesela -az önce- çiftçilere de bu büyük destek verecektir. Tamamen kapalı sistem, cazibeli yani hiçbir enerji kullanmadan. Buna çok ağırlık vermeye başladık.

Misal olarak, Manisa Milletvekilimiz az önce ifade etti, size bin günde tam 40 adet -bunun geleceğim, müjdesini vereceğim- gölet yapacağız. İsimler de var, arzu ederseniz, bilgisayarda. Keza her tarafta bu var. Özellikle buna da yönlendik. Dolayısıyla üç sene istememin sebebi -yaklaşık bin gün- hiç olmazsa, biz bunları tamamlarsak, bazı yer altı suyu sistemleri, tamamen -kuyular- devre dışı kalacak, ona imkân vermek için; yoksa siyasi maksatla değil. Biz planlarken -biz, DSİ veya arkadaşlarım- kati suretle seçimi filan, bunu düşünmüş değiliz. Katiyen böyle bir şey yok çünkü hakikaten olması gerekeni yapmak için, teknik açıdan, onun için biz bunu destekliyoruz. Esasen önerge hazırlanırken özel bizden de görüş istediler. Biz de bunun böyle olmasının uygun olacağını belirttik.

Yani burada ne fayda sağlayacak?

1) Sayaç veya ölçüm sistemlerini pazarlayanlar için alternatifler ortaya çıkacak, fiyatlar düşecek.

2) Bin Günde Bin Gölet kapsamında bazı kuyular devre dışı çıkacak.

Misal, şu anda Mardin'e Şanlıurfa'dan 215 kilometre uzunlukta dev bir ana kanal yapıyoruz. Viranşehir'i aştık, 205 kilometresi tamamlandı, bir nehir akıyor. Büyük Menderes Nehri'nin debisi 198 metreküp/saniye, onun debisi 200 metreküp/ saniye yani bir nehir, tam dolu akması hâlinde bir nehir akacak.

Şimdi, bunları oradan, yüzey sularından sularsak o bölgedeki kuyular muhtemelen iki yıl içinde devre dışı kalacak. Yani biz düşünüyoruz ki:

1) Bu kuyulardan, yaklaşık 600-700 bin tane kuyudan en azından yüzde 50'si Bin Günde Bin Gölet'le yüzey sulama sebebiyle devre dışı kalacak.

2) Bazen de, kanun hazırlanırken biz tabii bütün Türkiye'yi dikkate aldık çünkü mikro havza bazında çalışma o zaman yapılmamıştı. Şimdi mikro havza bazında çalışma yapıyoruz. Bazı yerlerde, hakikaten, sayaç takılmasına hiç ihtiyaç yok, ölçüm sistemi takılmasına hiç ihtiyaç yok orada çünkü su fazlalığı var. Yani o bakımdan -az önce ifade ettim, Erzurum'un Ilıca Ovası'nda- bunun mutlaka tehir edilmesinde, hem çok iyi tespit, vatandaşın mağdur olmaması, çiftçilerin mağdur olmaması, bir de lüzumsuz şekilde ölçüm sisteminin, yüzey sulamaları devreye gireceği için, çok kısa zamanda, hızlı gidiyoruz.

Ben bütün arkadaşlara -özellikle gölet, baraj, sulama sistemlerinde bütün arkadaşlar, bütün milletvekillerimiz, bütün partiler destek veriyor- gönülden teşekkür ediyorum. Biz de hızlı çalışıyoruz, inanın, çok hızlı çalışıyoruz yani bazı gölet ve sulamalar, ben arkadaşlara talimat veriyorum, temel atıldığı gün, şu gün şu saat bitecek diye. Onu da bizzat takip ediyorum yani. Neredeyse, bir göleti, gölet sulamasıyla beraber dört yüz günde bitirecek noktaya geldik. Bu bakımdan bu gerçekten faydalı.

Tabii, bazı tenkitler var. Onlara da özellikle cevap verdim. Ama tehir edilmesi faydalı olacaktır.

Sanayinin suyunu ciddi şekilde kontrol etmemiz lazım. Özellikle biz Ergene havzasında, misal olarak, şunu gördük: Sanayicinin -su ölçümü yapılmadığı için- kendisine tahsis edilen suyu da kontrol edemiyoruz. Biz su tahsis ediyoruz. Bunun tahsisi, kontrolü mümkün olmadığı için, denetimi mümkün olmadığı için, özellikle fütursuz şekilde su çekiyor. Hâlbuki geri kazanması mümkün bunu, suyu geri kazanması, tasarrufa yönelmesi mümkün. Eğer ölçüm sistemi kurulursa, ne kadar tahsis etmişsek o kadar kullanılıp kullanılmadığını kontrol etmemiz lazım.

Bir de şöyle iddialar da var, o da yok, söz konusu değil: Efendim, bunlar ölçüm sistemi takıyor -sayaç değil, ölçüm sistemi- ki mesela elektrikle çalışan motopomplarda elektrik sayaçlarıyla kontrol edeceğiz, misal. Belki motopomplu çalışanlarda debimetreyle kontrol edeceğiz. O ayrı. Bu sistemleri ele alıyoruz. Sanki ölçüm sistemi takılınca çiftçilerden su bedeli alınacak şeklinde böyle bir kanaat de var. Çiftçilerden kati suretle su bedeli almak söz konusu olmadığı gibi, biz çiftçilere her türlü desteği veriyoruz çünkü benim şahsi kanaatim şu: Gelecekteki yirmi-otuz yıl içinde dünyadaki en önemli sektör, gıda arz ve güvenliği olacaktır. Bakın, bunu özellikle vurgulamak istiyorum. Dolayısıyla, biz Türkiye'yi gıda üretim ve ihracat üssü hâline getirmek istiyoruz, bütün şeyimiz bu ama Türkiye'de su olmayınca üretim yapmak neredeyse mümkün değil, harcadığı parayı alması zor. Ama şunu hesap ettik: İnanın, bir yere su getirince, sulama yapılıncı oradaki zirai verim dekar başına 4 katıyla 14 katı arasında artıyor. Bu bakımdan sulama yapılması şart, sulamanın modern olması lazım ve suyun da kontrol edilmesi lazım diye düşünüyorum.

Hepinize saygılarımı sunuyorum efendim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim Sayın Bakanım.

Milletvekillerinin söz talebi var, şimdi sırasıyla söz vereceğim.

İlk söz Sayın Vahap Seçer'e ait.

Buyurun Sayın Seçer.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, gelen kanun teklifi prensip açısından bizim de makul gördüğümüz kanun teklifi. Hem iktidar partisine mensup milletvekili arkadaşlarımızın hem de muhalefete mensup milletvekili arkadaşlarımızın bu konuda kanun teklifleri var. Bunlar da birleştirildi.

Şimdi, burada temel prensip, özellikle yer altı sularıyla ilgili, yer altı sularını zapturapt altına almak, disiplin altına almak. Su önemli, Sayın Bakan da söyledi, sadece Türkiye'de değil, dünyada önemli. Doğru, tarımsal üretim için de su mutlaka olmazsa olmaz, bu da doğru. Sadece yer altı sularında değil, yüzey sularında da yer üstü sularında da sıkıntılar yaşanıyor. Özellikle eski olan sulama

tesislerinde, bundan otuz yıl, kırk yıl, elli yıl önce yapılmış açık sistem kanaletlerde kayıp oranları oldukça yüksek. Bu konuda sulama birlikleri, DSI, bence, kanımca yeterli çalışmalar yapamıyorlar, yeterli tadilatlar yapamıyorlar. Yüzde 30'a, belki yüzde 40'a varan kayıplar var, bunlar çok önemli rakamlar. Orada da üreticilerin bilinçsiz kullanımından kaynaklanan önemli miktarlarda kayıplar var. Bu konuda üretici de oldukça bilinçsiz. Yani, 1 dekar araziye sularken 10 birim su gerekirken 100 birim suyu israf ediyor o 1 dekar araziye sulamak için. Yani, 100 birimin 10 birimi bitkinin sulama ihtiyacını giderirken 90 birimi de drenaj kanallarında boşa akıyor gidiyor, denize ulaşıyor. Bu konuda da DSI'nin çalışmalarında sıkıntı olduğunu ben gözlemliyorum, istenilen seviyelerde olmadığını gözlemliyorum. Bu vesileyle bunları da Sayın Bakana aktarmak istiyorum.

Şimdi, yer altı sularını sayaç takarak ya da ön yükleme yaparak disiplin altına alalım ya da gereksiz kullanımını ortadan kaldıralım... Bu pratikte ne gibi sıkıntılar yaratır? Şimdi, masa üzerinde, teorikte makul gelebilir ama bu kanun bu şekliyle çıkarsa pratikte önemli sıkıntılar yaşayabiliriz. Bunlar nelerdir? Şimdi, örneğin, bir alan düşünün, orada üretici bir yer altı kuyusu açmış ve oradan sulama yapıyor, yanında komşu arazilerin de enerjisini komşuları karşılamak kaydıyla o kuyudan faydalanmasını sağlayabiliyor; pratikte bunlar var. Kuyunun ruhsat sahibinin işlem yaptığı, üretim yaptığı alan üzerindeki bitki çeşidine göre su kullanımı ön yüklemeyle belirlenecek. Peki, yıllardır o kuyudan komşusunun suladığı araziye artık komşusu bu uygulamadan sonra nasıl sulayacak, bu önemli bir sorun. Ya da bir üretici, sera üreticisi, arazi de kendinin değil, araziye kiralamış, 3 tane ayrı parseli kiralamış; sulama suyunu aldığı, kuyunun olduğu parsel bir şahsın, diğer 2, 3, 5 farklı parseller de farklı şahısların. Bu konuda nasıl bir uygulama yapılacaktır? Sadece o kuyunun içerisinde bulunduğu parselin oranında mı bir ön yükleme yapılacak yoksa bunun beyanı dikkate alınarak, beyanı kabul edilerek diğer icar yaptığı, kira yaptığı alanlara da sulama imkânı sağlanacak mı? Bunlar uygulamada önemli sıkıntıların yaşanacağını düşündüğüm konular.

Ayrıca, biliyorsunuz yer altı suları ya motopomplarla ya elektrik motorlarıyla yer altından çekiliyor. Netice itibarıyla bir enerjiye ihtiyacı var, bu suları yer altından alabilmemiz için. Hiçbir üretici ihtiyacı dışında, fazla yani cazip sulamayla yaptığı hoynatlığı yer altı kuyularında yapamaz çünkü bir enerji harcıyor. Dolayısıyla siz istesenez de fazla su çekmez çünkü ya elektrik yakacak ya mazot kullanacak o suyu çekerken. Dolayısıyla burada burayı iyi düşünmemiz lazım. Yani şöyle yapılabilir: Yer altı sularını disiplin altına alalım. Nasıl alalım? Şimdi, araziye çıkın -rakamlar bende yok, Sayın Bakanda vardır o rakamlar- 10 adet ruhsatlı kuyu varsa 10 adet de ruhsatsız kuyu var. Nasıl? 10 metrenin aşağısında ruhsata tabi, 10 metrenin üstünde olduğu zaman ruhsat istenmiyor. Ya üretici kuyu açıyor, beyan ederken "10 metrenin üzerinde." diyor, aslında 10 metrenin altında, böylece işi kotarıyor. Örneğin, cazibeli sulamanın yapıldığı, açık ya da kapalı sistemli kanal sistemlerinin olduğu yerlerde ruhsat verilmiyor. Ama, ben kendi bölgemden biliyorum, onlarca açık ya da kapalı sistemler var, kanalet sistemleri var, cazibeli sulama yapılıyor. Ama, bunun yanında yer altı kuyuları da açmış, bizim o yörede "çakma" denir buna, yöresel dille çakma kuyu vurmuş ve bunların ruhsatları yok.

Şunu söylemeye çalışıyorum: Sadece ruhsatlı kuyulara ölçüm cihazı takarak bu işi disiplin altına alamazsınız. Bakın, şeyde hiçbir ayrıştırdığımız konu yok. Gerçekten bu işi düzene koyalım. Özellikle Konya Ovası'nda çok büyük sıkıntıların yaşandığını biliyoruz. Yer altı su seviyesi olağanüstü derecede sıkıntılı boyutlara gelmiş, düzeylere gelmiş, çok ivedilikle bunları yapalım. Ama, bu düzenlemenin murat ettiğimiz, amaç ettiğimiz meseleyi tamamiyle halledeceği düşüncesinde değilim.

Eğer ki ısrarla bu debi ölçerler kullanılacaksa... Şimdi, burada ön yükleme yapılırken... Biliyorsunuz hangi bitki deseni o alanda yetiştirilecekse her bitki desenine göre yıllık ya da sezonluk su ihtiyacı farklılık gösterir. Ayrıca, aynı bitkiler de yıllara göre de farklılık gösterir. Yani, bunlar değişken parametrelerdir. Bir yıl yağış fazladır, sıcaklık azdır; bir yıl yağış azdır, sıcaklık azdır vesaire değişken parametreler vardır. Aynı bitki dahi olsa... Örneğin, pamuk üretimi yapılıyor, bu yıl su ihtiyacı 10 birimdir, gelecek yıl bu 12 birime, 13 birime çıkabilir. Bunları da göz önüne almanız lazım, bu da pratikte sıkıntı yaratacak önemli konulardan bir tanesi. Belki sayaç takmanın, kuyu sahiplerinin... Ticari olarak bunlar kullanılıyor, bunu önleme açısından fayda getirebilir, bu da tabii bakış açısına bağlı. Acaba, kuyu sahibi bunun ticaretini de yapabilir, yapamaz, doğrudur, yanlıştır; nihayetinde sulama birlikleri kuyu sahiplerinden dekar başına sulama ücreti alıyor, cazip sulamanın yanlış anımsamıyorsa yüzde 40'ı indirimi, yüzde 40 iskontolu yine bir bedel ödüyor. Yani, bir gün bir tarımsal üretim yapılan alanda A parselde kuyu var, B, C, D'de yok. Biliyorsunuz, burada A parselinde çıkan su B parselinde çıkmayabilir. Yani, şurada çakma kuyu çıkar, 10 metre daha ilerisinde o şeyi yapamazsınız yani o kuyuyu vurursunuz ama su çıkaramazsınız. Bırakalım komşusuna da versin ama onu da bir disiplin altına alalım, o konuda da bir düzenleme yapalım. Yani, bunun bedelini tabii ki kuyu sahibi alsın, gerekirse DSI alsın, sulama birlikleri alsın; bu da farklı bir bakış açısı, bunun da değerlendirilmesinin gerektiğini düşünüyorum.

Eğer ki ölçüm cihazları takılacaksa -şimdi tartışılıyor, başka arkadaşlarımız da söz alacak bu konuda- bunun takılması faydalıysa, biz de bu konuda hemfikirsek bunların bedeli konusunda, az önce dediğim gibi, zaten kuyu sahipleri sulama bedeli ödüyor sulama birliklerine, dolayısıyla sulama birlikleri üzerinden DSI'ye bir bedel ödüyor. Bu ölçüm cihazlarının da bedelini DSI'nin karşılaması daha hakkani diye düşünüyorum. Bunun parasal değerinin ne olduğunu tam olarak bilmiyorum ama zaten bundan para kazanılıyor ya da para alınıyor, bu suya bir bedel ödeniyor. Dolayısıyla sayacı da suyu sağlayan, su kaynağının sahibi olan DSI'nin sağlaması lazım. Bunun bir de şey konusu var, yani açık alanda ölçümler, hırsızlık konusu var. Bunu nasıl sağlayacaksınız? Ovanın ortasında onlarca, yüzlerce ölçüm cihazı, bunların her birinin başına bir bekçi koyamazsınız, bir zabıt koyamazsınız. Bunu nasıl sağlayacağız? Sigorta şirketleri bunun sigortasını yapar mı? Çünkü risklidir. Bunları düşünmek lazım.

BEDRETTİN YILDIRIM (Bursa) – Niye yapsın? Yapmaz.

VAHAP SEÇER (Mersin) - Y apmaz.

Bunları çiftçi nasıl sağlayacak? Bunları hiç düşündünüz mü? Bunları dikkate almanız lazım.

Ayrıca, Sayın Bakan, eğer motopompla kuyulardan su çıkarılıyorsa debimetre kullanacağız. Ancak elektrik motoru kullanıyorsa elektrik sayaçlarından faydalanabiliriz. Bunda da herhâlde tam bir netlik yok. Yani, o zaman bazı kuyularda bu debimetre ya da ölçüm cihazı kullanılacak, bazı yerlerde de gerek olmayacak bu anlam çıkıyor. Bu konuda da bir açıklık getirmenizi rica ediyorum.

Sayın Bakan, biliyorsunuz, 2011'in Martında, burada yüce Mediste bir kanun çıkardık sulama birlikleriyle ilgili. Daha önce Mahallî İdareler Kanunu'na göre sulama birlikleri idare ediliyordu, kendine münhasır bir yasa çıkarmıştık ve o süreçten bu sürece kendi içerisinde bazı aksaklıklar yaşansa da eskiye göre daha iyi bir noktada bana göre sulama birlikleri yönetiliyor. Ancak yeni yasaya göre bu sulama bedellerini DSI belirliyor. En azından minimum uygulamaya koyacağı sulama bedeli DSI tarafından sulama birliklerine veriliyor ve onun üzerinde bir sulama bedelinin çiftçiden tahsil edilmesi isteniyor. Özellikle 2011'den 2012'ye geçiş sırasında çok önemli artışlar yapıldı. Burada grup grup bende bu rakamlar bende var, zamanı yitirmemek adına tek tek burada rakamlar vermeyeceğim. Ama, yüzde 20'lik, 25'lik, 30'luk; yüzde 10 ile yüzde 30 arasında sulama bedellerinde, dekar başına tahsil edil en sulama bedellerinde dramatik ciddi bir artış var. Bu konuda da düşüncelerinizi almak istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Seçer.

Söz sırası Ramazan Kerim Özkan'da.

Buyurun Sayın Özkan.

RAMAZAN KERİM ÖZKAN (Burdur) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli Bakanım, değerli Komisyon üyeleri, değerli bürokratlar, sivil toplum örgütlerinin değerli temsilcileri, değerli basın; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

En önemli konuyu görüşüyoruz. Susuz hayat olmuyor. Yani, kırsalda en büyük kavgalar su yüzünden olur. Yeri gelir vatandaş kürekle birbirine girer, ölümlü vakalar şekillenir. Yani, Hükümet bu konuda hassas davranıyor ancak ben bölgelerde çalışmalar yaptım bu süreçte gördüklerimi, onları sizlerle paylaşmak istiyorum.

Bu 6111 sayılı torba Yasa gereği "Kuyu, galeri, tünel, ve benzerlerine çekilecek yer altı suyu miktarının tespitini sağlayacak ölçüm sistemleri kurulmadan kullanma belgesi verilmez. Bu ölçüm sistemlerinin özellikleri yönetmelikle belirlenir." hükmü ekl enmişti. Bu yasa sonucu otomatik Su Sayacı Okuma Sistemi –OSOS olarak değerlendiriliyor- kurulması zorunlu hâle gelmiş ve bölge müdürlükleri tarafından çiftçilere duyurulmaya başlanmıştı. Çok büyük tepkiler geldi. Belirtilen tarihe kadar ölçüm sistemi taktırmayan veya taahhütname vermeyen kuyu sahiplerinin yer altı suyu kullanma belgeleri iptal edilecekti. Ayrıca, kanunda belirtilen hükümler ve cezai işlemler uygulanacaktı. 25 Şubat 2013'e kadar su sayacı taktırmayanların belgelerinin iptal edilerek kuyularının bölge müdürlüğü tarafından kapatılacağı, mühürleneceği, kapatma masraflarının da sondaj kuyusu sahibinden tahsil edileceği bildirilmişti. DSI Yeraltısu Ölçüm Sistemleri Yönetmeliği'ne göre daha önce yer altı kullanma belgesi almış olanların kuyularına su sayacı taktırıp 25 Şubat 2013 tarihine kadar belgelerini bölge müdürlüğünde yenilemeleri gerekmekteydi. Belirtilen tarihe kadar ölçüm sistemi taktırmayan veya taahhütname vermeyen kuyu sahiplerinin yer altı suyu kullanma belgeleri iptal edilecekti. Ayrıca, kanunda belirtilen hükümler ve cezai işlemler uygulanacaktı.

Ancak, yasa gereği yer altı suları sondajlarına su sayacı takılması ve yeniden ruhsatlandırılması üreticide hayal kırıklığına neden olmuştur, vatandaş bu süreçte ateş püskürmüştür.

Yasa gereği yer altından sulama yapan sondaj sahiplerinin 1 Şubat tarihine kadar taahhütname imzalayıp göndermesi gerekiyordu. Taahhütnameyi imzalamayan, sondaj kuyusuna su sayacı taktırmayan ve yeni ruhsat alamayanların sondajları kapatılacaktı. Bu ekonomik koşullarda ve arazilerin daha bütünleştirilmesi yapılmadan, Bakanlığın düşündüğü arazi yapısal reformları yapılmadan, yeni bir miras hukuku yasalaşmadan 6111 sayılı Yasa'nın uygulaması zor görünmektedir. Bu kış gününde ve geçen hasat zamanında yeterli tarımsal ve hayvansal gelir elde edememiş, âdeti serumla yaşayan çiftçinin tahmini 2 bin, 3 bin, 4 bin, 5 bin, 6 bin TL masraf yapacak güç ve parası bulunmamaktadır. Bu konuda çok şeyler var. Vatandaş bir yerden arıyor, Burdur'un bir köyünden arıyor "Bizden 2,5 milyar istendi." diyor, birisi "3,5 istendi." diyor, birisi "6 istendi." diyor, birisi "7". Yani, bunda bir sabit rakamı bu süreçte göremedik. Köylünün, çiftçinin çeşitli mevkilerde birden çok sayıda sondaj kuyusu bulunduğu düşünülürse bu yükün altından kesinlikle kalkamayacağı ve imkânsız olduğu açıkça ortadadır. Şükür ki arkadaşlarımızın kanun teklifleri bu imdada yetişti. Bir başka deyişle, AKP iktidarı kendi imkânlarıyla zor koşullarda kuyu açarak tarlasını sulayan çiftçilerimizi cezalandırmaktadır. Ayrıca, ilgili yönetmelik gereği, anılan tarihe kadar su sayacı taktırmayanların belgelerinin iptal edileceği, kuyularının mühürleneceği, kapatılacağı vatandaşlarda infiale neden olmuştur.

İktidarlarında sulama kanallarına yeterince yatırım yapmayan AKP hükümetleri, tarlasını kendi imkânlarıyla... Sayın Bakan "Çok güzel şeyler sunduk." diyor ama hâlâ toprağımızın üçte 2'si suyla buluşmadı, çalışmalar var. Ama yeterli mi? Yeterli değil. Yani Burdur'da da çalışmalarımız var. 11/11/2011 saat 11'i 11 dakika geçe... Sayın Bakanım sondaj bitti, gayet güzel ama toprakla suyu hâlâ buluşturamadık. Perişan ettiler, kanalları yıktılar. Yani, geçmişteki kanallarımız, su kanallarımız vardı, bizim cazibeli suladığımız kanallar vardı, onları yıktılar yani hoyratça bir müteahhit var, perişan etti ovalarımızı. Yani, istediği yerden geçiyor, istediği yerden yani müteahhit...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Karaçalı sulaması...

RAMAZAN KERİM ÖZKAN (Burdur) – Karaçalı sulamasında.

Sayın Bakanım, gidin benim köyümün ovasına bir görün. DSİ'nin beton kanalları var. Dozer giriyor, o kanalı yavaşça alsa bir kenara koysa, resmen kırıyor. Onlar bir yerde kullanılabilir, onların hepsi bir sermaye, hepimizin ortak malı. Yani, hoyratça... Bir de lafta geçmiyor, laf da anlamıyorlar. "Su getiriyorum" diyor adam, müteahhit, istediği gibi pervasızca bir çalışma yapıyor. Yani, o toprağın bir bölümü, Hacılar'a kadar olan bölümü de suya kavuştu. Bu sene hatta silajlık mısır dahi ektiler, güzel oldu. Ama, alt tarafta Yassıgüme, Yarıköy henüz suyla buluşmadı.

Yani, üstelik vatandaşımızda mazot yönünden, tohum yönünden, ilaç yönünden muzdariplik söz konusu. Geçen gün biri aradı. İnek güdüyor. İneklerin boynundan çan sesi geliyor, köpeği havlıyor. Dedi ki: "Vekilim benim 2,5'luk suyum var. İneklerime saman alamıyorum. Tarım krediye yazıldım, 2 inek satıp saman alacağım 5 ton fakat 3,5 milyar sondaja para isteniyor. Bunu nereden bulacağım?" Allah'tan, inşallah, bu vatandaşın imdadına bu yetişecek, bu güzelliği...

Biz de Özgür arkadaşımıza teşekkür ediyoruz, bu konuda hassas davranmış, kanun teklifini sunmuş.

Bunun yanında, siz "1000 Günde 1000 Gölet Projesi" dediniz. Bu, üç yıla tekabül ediyor ama burada bir yıldan bahsedildi, onun için üç yıl olarak arkadaşlar ya bir önerge hazırlamalı, çünkü iktidarın dediği oluyor burada, bizim sayısal çoğunluğumuz olmadığı için. Bir önerge hazırlayıp Sayın Bakanımızı utandırmamanız gerekiyor. Yani, bunu bir yıl değil de üç yıl olarak yaymamız, "göç yolda düzülür" anlayışıyla üç yıl içerisinde bunun düzelmesi gerekiyor. Yani, bu durumda vatandaşımız... Yani, o durumdan inşallah vazgeçeceğiz yani üretimden vazgeçecekti, vatandaş zaten üretimden vazgeçmiş durumda, tarlalar boş duruyor. Yani, yabancı ürünlere muhtaç duruma düşecektik...

Bakin, biz Burdur genelinde bazı köylerde çalışmalar yaptık, bunları sizlerle paylaşmak isterim. Yeşiova'nın yer altı suları sondaj sayaçları konusunda... Karatlı köyümüz var. Karatlı kooperatife ait 9 sondaj, vatandaşa ait 6 sondaj, toplam maliyet yaklaşık 55 bin lira. Bu durum böyle devam ederse sondajların çalıştırılama durumu ortaya çıkıyor.

Bedirli kooperatifimiz: Kooperatifte 5 sondaj mevcut, 4 tane daha açılması düşünülüyor, vatandaşa ait 30 civarında sondaj var. Hâlbuki burada güçlü bir sondaj Devlet Su İşlerinin çalışmasıyla organize edilebilir. 1 sondajla, 2 sondajla... Benim köyümde 5 sondaj var, biz 15 bin dönüm arazi suluyoruz. Bu koordine edilebilir. Ferdietçilik var burada. "Suların kontrollü kullanılması iyi olur ama sayaç maliyetleri yüksek, bu konuda yardım edilirse iyi olur." demişler.

Başkuyu köyü: Kooperatife ait 2 kuyu var, vatandaşta 10 kuyu var. Devletin sayaç ücretlerinde destek yapmasını talep ediyorlar.

Yusufça'dan bir amca aradı: "Ben hanımımın bileziklerini sattım, tarım krediden de kredi çektim, sera yaptım, bu sondaja şimdi sayaç takılacaktı. Geçen yıl havalar iyi gitti, ürün tuttu. Havalara iyi gitmesiyle bana şu anda üç aylık sulama şeyi veriyorlar metreküp olarak. Ama, ben dokuz ay geçen yıl o şeyi suladım, dokuz ay da ürün aldım." Demin Vahap arkadaşım konudan bahsetti. Yıllara göre bu suyun tüketimi artabiliyor. Havalara iyi gidiyor, rutubet de oluyor, su kullanmıyorsunuz, gerek kalmıyor; yağış oluyor, gerek kalmıyor ama öyle günler oluyor ki suya ihtiyaç çok, o ürünün suya ihtiyacı var. Burada bir esnek davranma söz konusu.

Çelte köyümüz: Muhtarlığın 5 sondajı var, vatandaşın 7 sondajı var. Sulama alanı sınırlaması sorunu var. Yani, belli miktar arazinin sulanma zorunluluğu tarımda sıkıntılar yaratabilir, verilecek su miktarı çiftçi belgesi üzerinden verilebilir mi diye soruyorlar.

Kavak köyü: Kooperatifin 8 kuyusu var, yaklaşık 40 bin lira para harcanacak. Kooperatifler ticarethane değil, neden bu kadar yük bindiriliyor? Kooperatiflerle şahısların 3 kuyusu var, maddi olarak karşılanması çok zor, karşılamak mümkün değil. Ayrıca, içme sularına da sayaç takılması isteniyor. Kavak köyünde ayrıca 3 köyle beraber Büyükyaka 150 bin TL; Kavak 53 bin TL, Gökçeyaka 168 bin TL; yenileme kuyularının paralarının iki yıl içinde ödenmesi isteniyor. Buralarda geçmişte yenileme kuyuları yapıldı yani bu köylerin şu anda bu fiyatları ödemesi gerekiyor. Bu ödemelerin taksit sayısının artırılması isteniyor.

Harmanlı köyümüz: Kooperatifte 12 tane kuyu var, maliyeti 120 bin TL...

BAŞKAN – Sayın Özkan, bütün köylere girerek çok uzatacağız.

RAMAZAN KERİM ÖZKAN (Burdur) – Tamam, yani bunlar Gökçeyaka, Dereköy, Işıklar çalışmamızı belirtme adına Burdur yöresinde... Ki Burdur suyu bol bir yer.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Anlaşılan Burdur'a gitmem gerekecek.

RAMAZAN KERİM ÖZKAN (Burdur) – Evet.

Sayın Bakanım, sadece Burdur da değil, Konya Ovası da aynı şekilde, Afyon da öyle. Biz biliyorsunuz Başmakçı'nın eniştesi. Yani Başmakçı'da da aynı durum söz konusu.

Yani, bu sayaç şeyinden vazgeçmemiz gerekiyor. Kesinlikle bizim taleplerimiz kuyulara takılacak sayaçların DSİ tarafından konması ve ücret alınmaması. Bir zorunluluk olmalıdır. Trafoların çalındığı bir ortamda bu sayaçların resmî DSİ kullanımı dışında bir meta sayılmaması, alınıp satılmaması... Çünkü alınıp satıldığı an kesinlikle ya hurdacıda ya bir yerde bunları mutlaka göreceğiz. Bu alınıp satılmasın, bu sadece DSİ'nin malı olsun. Kira sözleşmesi mi yapacak, suya mı ilave edecek bu parayı, mutlaka dışarıda bir meta olarak da alınan satılan bir mal konumuna, durumuna girmesin.

Sigorta kapsamını dedik; DSİ adına sigorta olsun, üretici adına değil de DSİ adına bu sigorta olsun; vatandaş takılmasında değil, suyun kullanımının engelleneceği kanısında. Bu konunun da uyarı ve önerilere ihtiyacı var.

Ben yasanın hayırlı olmasını temenni ediyorum. İnşallah, dediğimiz gibi üç yıla yayarız, vatandaşımızı mağdur etmeden, vatandaşın lehine bir kanunu yaparız diyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özkan.

Söz sırası Sayın İlhan Yerlikaya'da.

Buyurun Sayın Yerlikaya.

İLHAN YERLİKAYA (Konya) – Sayın Başkanım, Değerli Bakanım, değerli üyeler; ben de sözlerime başlamadan önce hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben de Konya bölgesindenim. Muhalefetten arkadaşlar da, Bakanımız da Konya'dan bahsetti çünkü bu ölçüm sistemleriyle ilgili en fazla sıkıntıyı Konya'da yaşadık. Dolayısıyla buradaki arkadaşlarımızın hepsinin de dediği gibi önceki yasamızın ruhuna karşı değiliz. Yani, ölçüm sistemlerinin kurulmasında, bunun bir denetim altına alınmasında, en azından envanterimiz ne, ne kadar suyumuz var, nerelerde ne kadar kullanabiliriz bunun bilinmesinde fayda var. Burada muhalefetin de iktidarın da hepsinin oy birliği var bildiğim kadarıyla. Burada yapılmak istenen ertelemedir. Birçok arkadaşımızın ve Bakanımızın da dediği gibi, bir kere burada eğer ölçüm sistemleri getirilecekse bunun çok seri bir şekilde temin edilmesinin zor olacağı anlaşıyor. Yani, bunların üretilmesinin özellik sayı bakımından bir anda temin edilmesinin zor olduğunu Bakanımız da, buradaki arkadaşlarımız da söyledi.

Yine, kullanılan suya kota getirileceği söylentileri var. Bu, tabii, olumsuz bir şey yarattı.

Onun dışında, kaçak kuyuların durumuna değinildi. Doğrudur, Konya'da da birçok kaçak kuyular var. Dolayısıyla bunların hepsinin tespiti mümkün olamadı bu süre içerisinde.

Bir de ben burada özellikle belirtmek istiyorum, Konya'da farklı bir durum da var. Sayın Bakanımıza buradan teşekkür ediyorum. Mavi Tünel'in açılması yüzyıllık bir rüyanın gerçek olması.

BEDRETTİN YILDIRIM (Bursa) – Hayal di gerçek oldu. Hep böyle oluyor zaten.

İLHAN YERLİKAYA (Konya) – Hayal di gerçek oldu Bakanımız döneminde. Teşekkür ediyorum.

RAMAZAN KERİM ÖZKAN (Konya) - Millet niye vergi veriyor? Yapacaksın, çalışacaksın.

İLHAN YERLİKAYA (Konya) – Ancak, burada şunu söylemek istiyorum: Bu Mavi Tünel henüz suyu getirmedi, barajlarda su tutuluyor ancak Konya Ovası'na su gelmedi. Her iş bitti, su tutuluyor şu anda. Dolayısıyla az önce Bakanımız da söyledi. Açık sistemden, toprak yüzeyinden sulanacak suların durumu belli değil Konya'da. Konya çok büyük bir ova havza olarak. Avrupa'daki birçok devletten daha fazla. Dolayısıyla böyle bir sorun var. Yani, bu suların ne kadar kullanılacağını tespiti eğer bunlar belli olsaydı, Mavi Tünel'den ne kadar ton su gelecek ve bunlar hangi bölgelerde kullanılacak, bu tespit edilemedi. Dolayısıyla o bölgelerde de ne kadar su verilecek bu tespit edilemiyor. Bu bakımdan, Konya'nın burada çok özel bir durumu da var. Mavi Tünel bize bir kolaylık sağlayacak ama Konya Havzası'nın su ihtiyacını da karşılamayacak çünkü çok cüzi bir miktarı diyorlar, yüzde 30 veya daha fazla deniyor. Bunun ne olacağını görmemiz lazım. Dolayısıyla bu erteleme çok yerinde olacağı, bu bakımdan Konya için.

İkinci bir husus: Yine, Konya'da ve birçok yerde -arkadaşlarımızdan Vahap Bey ve diğer arkadaşımız da söyledi- toplulaştırma olması lazım. Toplulaştırma olmadan yapılacak bu ölçümleme sisteminin sakıncaları var. Diyelim -Vahap Bey anlattı- 3 tane parsel var, yandaki komşuya da su veriyor, aynı durum Konya'da da var... Peki, toplulaştırma yapıldığında ne olacak? O zaman buradaki sayacını söküp başka yere mi götüreceksin? Dolayısıyla bu tür teknik sorunlar var, bunların da çözümü mümkün olabilecektir, bu "1+2 yıl" şeklinde getirilen bu sistemle. Onun için, bu yasanın ve bu teklifin çok yerinde olduğunu, inşallah Genel Kurulumuzdan da kısa süre içerisinde geçmesi gerektiğini ben de düşünüyorum.

Bir de burada başka bir hususu da arkadaşlarımız belirtti. Hangi bölgelerde, ne kadar su kullanımına müsaade edilecek? Bu da önemli. Bazı yerlerde sulak olduğu için mısır gibi ürünler ekiliyor, bazı yerlerde buğday. Şimdi, bunun denetlenmesi için de aslında şöyle bir sistem uygulanabilir: Diyelim suyu az isteyen bölgelerde o ürünlere destek verilmeli. Mesela, su yoksa o bölgede, sadece yer altı suyuyla sulanacaksa buğdaya, arpayla daha fazla destek verilmeli aynı ayçiçeğinde olduğu gibi, suyu bol olan yerlerde de diğer ürünler ekilmeli. Böyle bir düzenlemenin de yapılmasına zaman tanınmış olacak. Bu da önemli bir husus diye söylüyorum. Yine, az önce söylediğimiz gibi, hangi bölgelerde -bir arkadaşımız söyledi- ne kadar suyun kullanımı da bu bağlamda önemli.

Ama, bütün bunların dışında Konya'ya -dediğim gibi- başka havzalardan da su getirilmesi gerekir. Bu yapıldığı takdirde, Konya'nın tarımsal hasılasının, tarımsal hasılası çok yüksek olan Avrupa'daki birçok devletten daha iyi olacağını düşünüyorum.

Bu bakımdan da bu yasa teklifinin faydalı olduğu kanaatindeyim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yerlikaya.

Söz sırası Sayın Bedrettin Yıldırım'da.

Buyurun Sayın Yıldırım.

BEDRETTİN YILDIRIM (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, çok değerli arkadaşlar; ben de muhalefet partili arkadaşlarımızın ciddi katkılarını burada görmekten memnuniyet duyuyorum. Esasen AK PARTİ iktidarları, daralınca, Hızır yetişir gibi yetişiyorlar. İşte burada bir daralma vardı, bir sıkıntı vardı sahada, çok şükür, bugün bu sıkıntıyı gidereceğiz. Ümit ediyorum ki, bunlar çiftçimize yine gayet güzel müjdeli haber olacak ve bu da daha sonra AK PARTİ'ye dönecek. Bundan hiç şüpheleniz olmasın.

Şimdi, Sayın Bakanım, suyun tek elden kullanılması konusundaki hassasiyetinizi biliyorum ben. Bu çok önemli. Ne yazık ki Türkiye'de özel idareler, kimi muhtarlar, kimi çevreler bu suyu hem hor kullanıyor hem de çok kirleterek tekrar çevreyi de kirletiyor. Özellikle Bursa'da bunu açık açık görüyoruz. Sanayiler, boyahaneler kullandığı suları ovaya veriyorlar ve ova ciddi şekilde kirleniyor. Bu hususta DSİ'ye önemli görevler düşüyor. Ümit ediyorum ki DSİ bu hususta suyu bir elden yönetecek tedbirleri alacaktır, ben buna inanıyorum. Özellikle sanayinin kullandığı sular tekrar arıtılarak acaba sulamada kullanılabilir mi? Bu konuda tedbirler almamız lazım.

Bir diğeri: Sayın Demiröz söyledi. Karacabey Sulama Birliği Başkanıyla da ben dün görüştüm. Orada birtakım çiftçilerimizin ne yazık ki ödememeyi alışkanlık hâline getirmeleri... Bu sulama birliği de onların kendi kooperatifi. Kooperatif Başkanının söylediği şu: "Sayın Vekilim, bunlar diyorlar ki 'Silin bunları, biz ödemeyeceğiz.' " Taahhüt etmişler ödeyeceğiz diye; bir yıl, iki yıl, üç yıl, beş yıldan beri para ödemiyorlar. Bu doğru değil. Yani, herkes kullandığı suyun da bedelini ödemeli. Çiftçi gayet rahat. Çiftçiye AK PARTİ iktidarları çok para dağıtıyor, inşallah bu desteği de devam ettireceğiz.

Sanayinin kullandığı suyla ilgili gerekli tedbirler alınmalı, daha disipline edilmeli sanayi çünkü suyu hem kullanıyor hem çevreyi kirletiyor. Çiftçilerimize verilen bu avantajı da takdirle karşılıyoruz. Ümit ediyorum ki bundan çiftçilerimiz faydalanacak ama sayaçlarla ilgili muhalefet partili arkadaşlarımızın da dediği gibi, bu sayaçlar bir elden alınmalı, dağıtılmalı. Bunların korunması da bir problem olacaktır yani bunları korumak için de her tarlanın başına bir bekçi dikmek zorunda kalacak vatandaşımız, bu sıkıntılı.

“1000 Günde 1000 Gölet Projesi”nde de göletler yapılıyor, barajlarımızı çok hızlı yapıyoruz, bu konuda hızımıza kimse yetişmiyor. Zaten hep hayalleri gerçek ediyoruz. Az önce söylediğim gibi, Konya Ovası yüz yıllık bir hayaldi ama birtakım çevrelerin hayal etme gücü de yok yani onu da burada belirtmek istiyorum. GAP bölgesi yine öyle, KOP bölgesi yine öyle, inşallah bunlar olacak. Bu göletler yapılırken Sayın Bakanım, kapalı devre sistemlerinin de bir taraftan yapılması hem bu sıkıntıları kendiliğinden yok edecektir, biraz önce siz belirttiniz.

Bir başka husus da Devlet Su İşlerinin kanaletlerinin zamanla ciddi şekilde tahrip edildiği. Bunlar çok az bir emekle yenilenecektir, Devlet Su İşleri bölge müdürlükleri tahrip olan kanaletleri çok az bir masrafla yenileyebileceklerdir. Ben inanıyorum ki bölgelerdeki arkadaşlarımız bir denetim yapsalar, az bir zamanda çiftçilerimizin bu ihtiyacı giderilir.

Ben, bu kanunun ülkemize, özellikle de çiftçilerimize çok hayırlı olacağını, çiftçilerimiz için bir can simidi olacağını düşünüyorum. Muhalefetin de bu konudaki katkısına teşekkür ediyorum, hayırlı uğurlu olsun diyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Yıldırım.

Evet, söz sırası Sayın Seyfettin Yılmaz'da.

Buyurun Sayın Yılmaz.

SEYFETTİN YILMAZ (Adana) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; evet, konuşmasının başında Sayın Bakanın da söylediği gibi, gerçekten ülkemiz su zengini bir ülke değil. Dünyada da su kaynaklarının hoyratça kullanılması neticesinde, gelecek nesiller açısından baktığımızda su açısından ciddi sıkıntıların yaşanacağı bir süreçten geçeceğimiz gözüküyor. Bununla ilgili artık sadece ülkelerin kendi başlarına aldıkları tedbirler değil, dünyanın su kaynaklarının korunması noktasında ciddi iş birliği yapmaları gereken bir süreçten geçiyoruz. Tahmin ediyorum, Bakanlığın da bu noktada dünya su örgütleriyle ortak çalışmaları var. Bunları gerçekleştirmek gibi bir zorunluluğumuz var.

Şimdi, tabii, burada su kaynaklarını korurken, bunların verimli kullanılmasını sağlarken Türkiye'nin şartlarının da çok iyi değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum. Yıllardır süren gelenekleri birden yok ettiğinizde birtakım sıkıntılarla karşılaşyorsunuz ama bununla ilgili acil tedbirlerin gerçekten alınması gerekiyor. Örneğin, Çukurova dünyanın en verimli topraklarına sahip fakat her yıl yapılan yanlış sulamalardan dolayı birçok verimli alanlarımızın tuzlandığını, çoraklandığını hep beraber görüyoruz. Eğer bu toprakları korumazsak, doğru sulama sistemlerini ortaya koymazsak ciddi sıkıntılarla karşı karşıya kalacağız. Bu noktada, getirilmek istenen düzenlemelere mutlaka katılıyoruz fakat çok değerli konuşmacı arkadaşlarımız da belirtti, eğer ilgili bakanlıklar kendi içerisinde bir diyalog ve iş birliği yapmazsa “ben yaptım, oldu” mantığıyla ciddi sıkıntıları beraberinde yaşıyoruz. Bununla ilgili bizim, Konya'da yaşanan sıkıntılarla ilgili Mustafa Kalaycı'nın başkanlığında bir ekibimiz de kanun teklifi verdi.

Gireceğim konuların bir çoğuna arkadaşlar değindi, ben fazla zaman almamak için onlara değinmeyeceğim. Birkaç tane soruyla konuyu bitirmek istiyorum. Sayın Bakanım, şimdi, azami kullanım miktarı neye göre belirlenecek? Farklı ürünlerin yetiştirilmesinde kullanılan su miktarı nasıl ayarlanacak? Mesela; buğday, pamuk, pirinç yetiştiricisine aynı kotayla mı su verilecek? Kimin ne ekeceğine sınırlama mı getirilecek? Azami suyun kullanımında doğal olayların etkisi nasıl belirlenecek? Örneğin, kuraklık durumlarında bu miktar nasıl ayarlanacaktır? Yönetmelikte yer alan ön yüklemeli karta yüklenen su miktarı bitince yer altı suyu kullanılamaz, ekim döneminin ortasında suyun bitmesi durumunda çiftçi susuz mu kalacak? Sanayide kullanılacak suyla çiftçiye verilecek su aynı seviyede mi tutulacak? Sanayi üretimiyle geçimlik tarım yapan çiftçinin aynı kefeye konması doğru bir yaklaşım mıdır? Arazi toplulaştırma çalışmaları yapılmadı. Toprak reformu çalışmalarının tamamlanmaması nedeniyle suyun ortak kullanımında hesaplama nasıl yapılacaktır gibi, görüştüğümüz çiftçilerimizin birtakım endişeleri var. Bunlar da bu kanunda düzenlenir ve cevapları net bir şekilde verilirse daha doğru olur. Bizim bölgemizde, Çukurova'da -biraz önce Bedrettin Bey de belirtti- tahrip edilen kanallar var. Bu kanalların ve kanaletlerin mutlaka yenilenmesi gerekiyor. Özellikle bölgemizde bu sene birtakım sel felaketleri oldu. Bunu sorduğumuzda, mesela, Karataş bölgesinde özellikle 2-3 defa ekili alanlar da sular altında kaldı. Bana orada çiftçilerce verilen bilgide, su kanal ve kanaletlerinin yaz döneminde temizlenmemesi nedeniyle ani yaz yağmuru yağışlarında kanal ve kanaletlerin

temizlenmemesinden kaynaklanan birtakım ekilebilir alanların su altında kaldığı belirtildi. Bunlara da Devlet Su İşleri bölge müdürlüklerine talimat verilirse... Çünkü ani yağmurlarda ciddi sıkıntılar oluyor, çiftçilerimizin mağdur olması önenebilir.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Yılmaz.

Evet, Komisyon üyelerimizden son söz Sayın İlhan Demiröz'ün.

Buyurun Sayın Demiröz.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, değerli bürokratlar, basınımızın seçkin temsilcileri; tekrar hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Sayın Başkanım, zannediyorum ki yazılmıştır, böyle bir önemli konuda ben meslek odalarını da burada görmek isterdim. Ziraat odalarını, sulama birliklerini, bunların üst kuruluşlarını, çiftçi birliklerini ama kamunun dışında herhangi bir meslek odasının şu anda burada olmadığını zannediyorum.

BAŞKAN - Sayın Demiröz, bir dakika rica edeyim.

Dünkü gündeme almıştık ve bütün sivil toplum kuruluşlarına haber verilmişti fakat gündem gereği dün çıktığı için 2/B'yle, bugüne aldık. Onun için bugün de haber veremedik.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) - Ben bilgi anlamında söylüyorum.

BAŞKAN - Evet, teşekkür ediyorum.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Bu konuda sizin hassasiyetinizi biliyorum ama Sayın Bakan devrede olunca acaba ondan dolayı mı oldu diye bir anda kendimi alamadım.

Şimdi, Sayın Bakanım, "yüzde 5 kapalıyken yüzde 80 kapalı sisteme geçtiğiniz" cümlesini bir açarsanız çok sevinirim. Yani "yüzde 5" daha önce 2002'de, herhâlde onu kastettiniz. Kapalı sistem, yağmurlama yüzde 5'ti, yüzde 80 kapalı bir şey çok büyük bir rakam yani şu anda biz sulanabilecek tarım alanlarının yüzde 61'ini suluyoruz. Bu gidişle gidersek elli yıla bunları bitirme şansımız yok. Hele de il özel idarelerini büyükşehir belediye yasasıyla kapattıktan sonra ne gibi sıkıntılar olacağını hep beraber göreceğiz.

Şimdi, Sayın Bakanı kutladığım bir konu var. Sayın Bakan bazı konularda veya o ifadeyi nasıl kullanacağını bilemiyorum ama mesela, "11.11.2011", "12.12.2012" Bunları çok güzel kullanıyor. "1000 Günde 1000 Gölet Projesi" de bunlardan bir tanesi. Sayın Bakanım, ben, yanlış hatırlıyorsam 2009'da, seçimlerden önce "1000 Günde 1000 Gölet Projesi" ilan edilmişti ve hatta Bursa -yanlış olmasın- Köy Hizmetlerinde DSI ile yapılan toplantıda, bizim elimizdeki tüm gölet planlama etüt projelerini aldılar. Yani kaç yıl geçti? Sayarsanız üç yıl geçti, bitti 1000 gün, 1200 gün. Şimdi, yeni bir şey çünkü önümüzde yerel seçimler var. Yani, siz bir teknik bakanlığın bakanısınız, bu tür konular teknik elemanlara yakışmıyor yani bana göre "1000 Günde 1000 Gölet Projesi" işi önümüzdeki seçim yatırımdan başka bir şey değil çünkü bunu 2009'da ilan ettiniz. O zaman şöyle sorayım, sorumu değiştiriyorum: "1000 Günde 1000 Gölet Projesi"nden ne kadarı gerçekleşti? Örneğin Bursa'da bu ifadede sonra, "1000 Günde 1000 Gölet Projesi"nden- kaç gölet yapıldı, kaç tane baraj yapıldı veya hangisi sulama sistemlerine açıldı? Ama o yönden de takdir ediyorum, işte mesela, "11.11.2011", "12.12.2012" onlarla ilgili de gerekli tespitlerimiz var ama yeri olmadığı için şu anda ifade edemiyorum.

Şimdi, ikinci bir konu: Tabii ki sularla ilgili, ülkemizin su zengini olmadığını su fakiri de olmadığını ben de kabul ediyorum. Bununla ilgili bazı çalışmaların yapılması gerekir ancak Sayın Bedrettin Bey'in bahsettiği gibi tek elde bunları artık toplayın çünkü mesela, Bursa Ovası'nda -ben iddia ediyorum- yüzde 50'nin üzerinde kaçak kuyu var ve bütün sanayiler kaçak olarak bu suyu kullanıyor. Uzaktan algılama metoduyla, DSI'nin imkânlarıyla bunların belirtilmesi veya sıkı bir denetimle yapılması söz konusu.

Sayın Bakanım, mesela, "Yeşil Çevre Arıtma Tesisi" var. Biyolojik arıtma yapıyor, günde 80 bin metreküp deşarj suyunu bırakıyor. Nilüfer Çayı'nın geldiği nokta ortada. Yıllardan beri ifade ediyoruz, bu konuyla ilgili araştırma önergesi verdik. Nilüfer Çayı tamamen kirli bir vaziyette ve çok sıkıntıya kaldığı zaman, çiftçilerimiz o sudan sulama yapmaktadır. Sadece besinlerle ilgili değil toprağın da kimyasal yapısı, fiziksel yapısı bozulmaktadır. İnsanlarımız üzerinde çok ağır metallerin birikmesine neden olacak hususlar var. Yani, bu anlamda bu konularda gereken çalışmaların yapılması lazım. Mesela ben, Gürsu ilçesi ve köyleriyle ilgili sondaj durumunda şunu söylemek istiyorum: 11.725 dekar tarım arazisi sulanıyor ve bunun 200'e yakın şeyi ruhsatsız. Sonra bir sıkıntı daha var orada, arkadaşların ifadesini söylemek istiyorum. Diyor ki arkadaşlarımız: "Mesela, bir derin kuyu pompa açmışlar ama 3-4 çiftçi

beraber kullanıyor.” Şimdi, tarım ilçe müdürlüğü mesela, 1 dekar meyve bahçesi için 388 ton, 1 dekar sebze ekilen arazi için 500 ton sulama ihtiyacı hesapladığı zaman diğer çiftçilerle ilgili olan sıkıntıların had safhada olacağını ifade etmek istiyorum.

Diğer konularda arkadaşlarımız bahsettiği için çok fazla konuşmayacağım ama bir iki konuya da değinerek bitirmek istiyorum. Mesela, Bursa’nın bana göre en önemli sıkıntılarından birisi ama yıllardan beri çözüm bulunamayan “Cargillimiz var ve günde 6 bin ton su çekiyor arkadaşlar. Buraya bir sayaç koyabilecek misiniz? Fabrikaya giremiyorsunuz, efendim Bandırma’ya gelen mısır yüklü gemilerden GDO’yla ilgili numune alamıyorsunuz ve “Cargill”deki bu şeyi nasıl zapturapta alacağınızı da önümüzdeki süreç içerisinde hep beraber göreceğiz.

Şimdi, gerçi Bedrettin Bey’le bu konuya girmek istemiyorum, büyük bir kısmında, hele ovanın kirlenmesi anlamında, suların kirlenmesi anlamında hep beraber katılıyoruz da şu konusuna katılmak istemiyorum yani çok kısa bir cevap niteliğinde vermek istiyorum. Sayın Bedrettin Yıldırım diyor ki: “AKP geldi, çiftçilerin derdi unutuldu, her şeyi yaptık, her şey dört dörtlük.” O zaman ben soruyorum:

BEDRETTİN YILDIRIM (Bursa) - Oylarla belli oluyor.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) - Vallahi her şeyi yapmışsanız niye 21 milyon ton buğday ithal ettik? Niye Türkiye’nin en pahalı mazotunu biz kullanıyoruz?

BAŞKAN - İlhan Bey, seçim döneminde anlatırsınız bunları kırsal kesimde.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) - Şimdi, on yılda... Arkadaşlar, on yılda 6 milyon... Ben konuştuğum rakamların hep arkasındayım. Şimdi, bu yeni uygulamayla da ben inanıyorum ki çiftçi mazot kullanarak maliyeye; gübre, ilaç kullanarak tüccara, elektrik kullanarak TEDAŞ’a çalışıyordu. Sizin bu yasadan sonra da su kullanarak DSI’ye çalışacaktır diyorum ve bu konudaki rakamların da... Cevap verirsiniz ben ötekilerini de söylemeye devam ederim.

BEDRETTİN YILDIRIM (Bursa) - Hayır, cevap değil.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) - Peki, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Demiröz.

Sayın Yıldırım, son söz demiştik ama çok kısa.

BEDRETTİN YILDIRIM (Bursa) - Şu hususu Sayın Bakanım ile paylaşmak istiyorum. Sayın Bakanım, Kestel’de Gölbaşı Barajı var -Bursa’ya inerken- bu barajın kapasitesi -Dolmalarla toprak, çamur yığıldı- düştü. Sanayicilerimizin bir önerisi var, diyorlar ki: “Buranın kapasitesini artırın, biz buradan su satın alalım yani bize Devlet Su İşleri su satsın, hem de para kazansın. Biz su bulamıyoruz ovada, ovadaki suyun debisi 140-150 metrelere indi.” Bu konuda bir talimat verirsiniz bir inceleme yapınlar.

Bir diğer husus da Sayın Bakanım, ovada çoğu yerde elektrik olmadığı için kuyuların başında, insanlar traktörleriyle mazot yakarak bu suyu çekiyorlar. Bu konuda acaba Devlet Su İşleri bu sayaçlarla birlikte bu konuya bir el atabilir mi?

Bir diğer husus da Sayın Demiröz’e cevap vermeden geçemeyeceğim, cevap değil ama bilgi. Türkiye buğday ithal etmiyor. Dahili rejimde buğday alıyor...

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) - Lütfen, hayır.

BEDRETTİN YILDIRIM (Bursa) - Bakın, dahili rejim sisteminde buğday Türkiye’ye giriyor, un olarak satılıyor. Türkiye, dünyanın 1’inci veya 2’nci... Her yıl 1’inci -bu sene 1’nci oldu yine- un ihraç eden ülkesi Sayın Demiröz. Yani bu konularda...

ÖNDER MATLI (Bursa) - Onlar orayı görmek istemiyor.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) - 2012’de 3,5 milyon ton buğday ithal ettik yani...

BAŞKAN - Karşılıklı konuşmalıyım lütfen. Konu dışına da çıkmayalım Sayın Yıldırım.

BEDRETTİN YILDIRIM (Bursa) - 21 milyon ton...

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) - 25 milyon ton, ya lütfen...

BEDRETTİN YILDIRIM (Bursa) - Türkiye’nin 21 milyon ton tahıl üretimi var, 18 milyon ton tüketimi var. 3 milyon ton da ihracat yapıyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Yıldırım.

Buyurun Sayın Bakanım.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) - Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri milletvekillerim, saygıdeğer bürokratlar; öncelikle ben bir konuda kısa bir cevap vermek istiyorum. Sayın Mersin Milletvekilimiz eski

sulama sistemlerinden bahsetti. Şimdi efendim, eski sulama sistemlerinin rehabilitasyonu ile ilgili bir çalışma yaptık. Hatta yüzde 80'ini DSİ karşılayacak, yüzde 20'de katkı sağlayacak şekilde rehabilitasyon çerçevesinde yapabiliyoruz. Bir de "Bak-Onar Sistemleri" var, yardımcı olmaya çalışıyoruz.

İkinci husus, komşu arazinin sulanması konusu, kiralanan arazilerde. Efendim, özellikle ne kadar arazi sulanacağı değil, bir kuyudan ne kadar su çekebileceği belli. İsterse komşusuyla bir akit yapar, o suyu... Miktar önemli, tahsis edilen miktara kadar olan suyu bir şekilde...

VAHAP SEÇER (Mersin) - Onu nasıl belirleyeceksiniz?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) - Miktar belli.

VAHAP SEÇER (Mersin) - Kriter nedir Sayın Bakan?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) - Efendim, kriter, şu anda hektar başına yaklaşık olarak 3 bin metreküp gibi bir şey. Bölgelere göre değişiyor kriter çünkü kritik havzalarda başka.... Onunla ilgili şöyle bir çalışma yaptık, hatta bugünkü toplantı da bu ele alınıyor. Yani, teşvik sistemini öyle geliştireceğiz ki yer altı suyunun az olduğu veya hatta da sulama sistemlerinde su miktarının az olduğu yerlerde az su talep eden ürünlere daha çok teşvik verecek yani bunu arkadaşlarımız bugünkü toplantıda konuşuyorlar. Dolayısıyla, tabii, mahzurlarından bahsettiniz. Kiralanan arazilerde mümkün, akitle mümkün. Ruhsatsız kuyularda... Şimdi, her kuyuya da bir ölçüm sistemi takılmayabilir. Nitekim, özellikle teklif edilen kanun maddesinde DSİ nerelere ölçüm sistemi takılacağını özellikle belirleyecek. Az önce de ifade ettim, bazı yerlerde yer altı suyu fazlası var yani orada sayaç takmanın bir manası yok. Maksadımız burada az su olan, yer altı su seviyesinin düştüğü yerlerde suyu kontrol etmek. Özellikle şunu belirtmek istiyorum: Biz bunu niçin yapıyoruz? Keyif için yapmıyoruz yani en azından çiftçilerimizi, tarlaları korumak için yapıyoruz. Yani çiftçi, bırakın torununu yakın bir gelecekte oğluna yer altı suyu bulamayacak, dolayısıyla kontrollü gidelim.

VAHAP SEÇER (Mersin) - "Bazı yerlerde kota olacak." diyorsunuz ama Sayın Bakan.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) - Gerektiği zaman kota sistemi olacak tabii.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) - Oyların çok olduğu yerde kota olmayacak.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) - İkincisi, ticari kuyular. Tabii, ticari kuyuların durumu ayrı. Biz ticari kuyularla çiftçilerin kuyularını aynı kefeye koymuyoruz. "Ölçüm sistemlerinin bedelini DSİ ödesin." diye teklif ettiniz. Efendim, bu konuda da şöyle: Aslında, eğer bu kanun yürürlükte kalsaydı, bir tehir, uzatma söz konusu olmasaydı, arkadaşlara talimat verdim, özetle, sulama birliklerini ve kooperatiflerine biz takalım, onlar da üç yıl ödemesiz aynen kuyularda olduğu gibi on beş yıl faizsiz bir şekilde geri ödesinler, cüzi bir miktar diye. Öyle bir çalışma da yapıyorduk. Hırsızlık için sigorta yapılması uygun olur.

Özellikle tabii, Sayın Ramazan Kerim Özkan'la ilgili, efendim tabii ki şunu söyleyeyim: Karaçal Barajı Burdur'a hayat veren bir barajdır, bakın, onu söyleyeyim. Yani siz de biliyorsunuz, özellikle 2003 yılında bu baraj yapımı iz bedelle yürüyordu. Yıllar geçmiş, on, on iki yıldan bu yana temeli bile atılmamıştı. Dolayısıyla, biz bu barajı çok hızlı bitirdik. Lütfen onu da... Marifet iltifata tabidir, bazı şeyleri de takdir edin yani.

RAMAZAN KERİM ÖZKAN (Burdur) - Tabii, tebrik ediyoruz.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) - Çok süratli bir şekilde bitirdik, su tuttuk, hatta sulama sistemi de büyük ölçüde bitti yani bir eksiklik varsa onu da tamamlarız.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) - Sulama kanalları Sayın Bakan.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) - Sulama kanalları da bitti, ben kendim de bakacağım.

Ama şu konuda haklısınız: Toplulaştırma şarttır, ülkemizde toplulaştırma şart. Bunun için Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı büyük bir program yaptı hakikaten. Yani Türkiye, biz birazda onu... Özellikle sadece sayaçların şu anda tedarikinde... Çok miktarda sayaç olmadığı için arz talep dengesinden fiyatlar yüksek. Hem süreyi uzatmanın bu faydası yanında bir de toplulaştırmanın bu süre zarfında büyük ölçüde tamamlanacağına ben inanıyorum.

RAMAZAN KERİM ÖZKAN (Burdur) - Orası pilot bölge seçildi ama Bakanlık bir çalışma yapmadı hâlâ orada.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) - Tamam, bakınız, bakınız.

Tabii, miras hukukunun ele alınması lazım, çok doğru bir husus. Bakın, Türkiye'de... Biz de çiftçilik yaptık, ben de traktörle çift sürdüm, patates ektik, buğday ektik. Neticede, hakikaten miras hukukuyla tarlalar bölünüyor. Şu anda benim Şuhut'ta tarlam var,

bölük pörçük. Kimi yerde 2 dönüm, kimi yerde 5 dönüm, bu şekilde. Toplulaştırmanın hakikaten tamamlanması, miras hukukunun da buna göre düzenlenmesi şart, dünyada böyle yani. Bu miras hukukunu düzeltmemiz lazım.

Ölçüm sisteminin fiyatları değişik hakikaten ama zaten bu süre zarfında sizlerin de katkılarıyla gerçekten bu teklif ve tenkitlerinizin çok büyük faydası var. Biz, bunu da ele alacağız yani ölçüm sistemleri en ucuz, en uygun, en iyi teknolojiyle nasıl yapılabilir? Gerekirse bunların toplu alınması, sıkı bir rekabet... Bunu şeffaf bir şekilde yapacağız.

Sulama birlikleriyle ilgili hususu zaten biliyorsunuz. Sulama birlikleriyle ilgili diğer arkadaşlar da sordu. Efendim, Sulama Birlikleri Kanunu'nu özellikle bütün sulama birlikleri talep etti. Dediler ki: "Sulama birliklerinin teknik denetimi DSİ'de olsun, diğer mali denetim Sayıştay'da olsun." Çünkü sulama birliklerini ele geçiren kişiler... Çok enteresan, ben DSİ Genel Müdürüyken...

BEDRETTİN YILDIRIM (Bursa) - Keyfi kullanıyorlar Sayın Bakanım.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) - ...Opel Vectra'ya biniyordum, bakıyorum sulama birliğinde, küçük bir sulama birliğinde adam Mercedes'e biniyor. 2 tane koruması var, 2 tane sekreteri var, çaycısı var. "Ya bu değirmenin suyu nereden geliyor?" dedim

BEDRETTİN YILDIRIM (Bursa) - Saltanat, saltanat.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) - Hakikaten saltanat sürüyorlardı. Bu saltanatı ki yüce Meclis bunu çıkardı yani yaptığımız şey budur. Hakikaten sıkı bir denetim var, paraları kontrol ediliyor, dolayısıyla bunu özetle belirtmek istiyorum.

DSİ'nin sondajları: Ramazan Kerim Bey hakikaten bu konuda haklı. Yani bölük pörçük şahısların kuyu açmalarının maliyeti yüksek oluyor. Benim rahmetli babam da her bir tarlasına -DSİ zamanında açamamış- kuyu açmak durumunda kaldı. Yani 30-40 milyar o zamanın parasıyla para ödedi. Hâlbuki biz, tamamen bu defteri kapattık. Şimdi, DSİ çok hızlı şekilde kuyuları açıyor, sulama sistemini tamamlayıp sulama birliğine teslim ediyor. Yani gerçekten haklısınız yani merkezî olarak bir birlik çerçevesinde... Herkesin kuyu açması israftır diye düşünüyorum. Dolayısıyla, bunun ciddi bir şekilde yapılması şart, onu da yapıyoruz.

Bunun dışında sizden köylerin listesini alacağım, teker teker Burdur için onları takip edeceğim.

İçme sularına sayaç takılması konusu da... Onu da ele alalım. İçme sularına sayaç takılması...

Şimdi, Konya Milletvekili Sayın İlhan Yerlikaya... Efendim, ölçüm sistemi kurulması çiftçilerin evlat ve torunları için gerekli yani herkes bunda ittifak hâlinde "Konya'ya daha su gelmedi tünellerden." dediniz, ancak şunu ifade edeyim: Konya'ya çoktan su geldi. Bir kere, biliyorsunuz su ve depolamasıyla Akdeniz'e düdenlerden boşalan, akan sular yılda 100 milyon metreküpü şu anda Konya Ovası'na sevk ediyoruz, taa 2004 yılından beri. Ayrıca Derebucak ilçesinde -biliyorsunuz Beyşehir'in güneyinde- inşa ettiğimiz Profesör Doktor Yılmaz Muslu Barajı'ndan Gembos Derivasyonu'yla yılda biz 135 milyon metreküp hesap etmiştik ama şu anda yılda 185 milyon metreküp Beyşehir Gölü'ne, oradan da dev bir kanal inşa ettik, BSA Kanalı, Beyşehir-Suğla-Apa Kanalı, bu kanal vasıtasıyla Konya Ovası'na 185 milyon metreküp su iletiliyor. Ayrıca, biliyorsunuz 12.12.2012 saat 12.12'yi geçte Mavi Tünel ve Bağbaşı Barajı bitti, Bağbaşı Barajı'nda su tuttuk ve -su seviyesi de çok güzel şu anda- yazın su ihtiyacı var, yazla beraber su vereceğiz. Şu anda ihtiyacı yok, onu da belirteyim.

Toplulaştırma konusunda haklısınız.

Komşulara su verme meselesinde bir akit yaparlarsa... Bizim için miktar önemli, o miktarı istediği yerde kullansın, bizi o kadar ilgilendirmez. Ruhsat sahibi komşusuyla bir akit yaparsa bunu kullanabilir.

Suyun tek elden -Sayın Bedrettin Yıldırım söylemişti- yönetilmesi şart yani bu hakikaten çok elzem, bütün dünyada böyle. Şimdi efendim, bu konuda değerli Başkanımıza ve Komisyon üyelerine bir müjde vermek istiyorum. Su kanununu hazırladık, taslak olarak. Bütün kurum ve kuruluşların görüşlerine açıldı. İnşallah burada, suyun tek elden yönetilmesi, tahsislerin tek elden, ruhsatların tek elden yönetilmesi durumu söz konusu.

Artırılmış sular için ise... Hakikaten belki sanayi suları da... Tabii, sulama suyunda kullanmak için suyun evsafının belli sınırlarda olması lazım. Mesela, "SAR" dediğimiz sodyum adsorbsiyon oranı gibi, tuzluluk gibi vesaire. Dolayısıyla, bu sanayi sularından ziyade biz şu anda evsel atık suların sulamada kullanılması konusunda bir çalışma yapıyoruz. İnşallah bunu uygulamaya geçeceğiz.

Göletler yapılırken -haklısınız- kapalı sistem de, sulaması da birlikte yapılıyor.

Tahrip edilen kanaletlerle ilgili kesin talimat verdim, takip edeceğiz hemen, sulama mevsimi başlamadan önce. Bazı yerlerde elimizde kanalet var, bunu DSİ ve sulama birlikleri birlikte yapsınlar, biz de destek verelim.

Tabii, teşviklerden bahsettiniz, özellikle, efendim şu anda, bakın, şunu ifade edeyim: Tarımdaki teşvikler -ben, 2013 yılındaki rakama baktım- 9,7 milyar TL, tarım destekleri.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – KDV’den, ÖTV’den alıyor Sayın Bakan.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) - Dolaylı destekleri de düşünürsek tam 11 milyar TL tarıma destek var yani tarıma büyük destek veriliyor, bunu kabul edelim.

Tabii Adana için de Sayın Seyfettin Yılmaz’ın sorduğu sorular önemli. Arazi kullanım miktarı, bunlar belli olacak, ne ekim... Şimdi, şöyle yapıyoruz: -sizin sorularınıza açıklık getirmek için- Efendim, bizim özellikle Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, DSİ, Meteoroloji Genel Müdürlüğümüz, Bakanlığımız birlikte mesela, önümüzdeki yaz ayındaki su durumları, barajların su durumu, yer altı suyu durumu, gelecek yağışları dikkate alarak bir çalışma yapıyorlar. Yani özellikle bunu tam ekim mevsiminde yapıyorlar ve çiftçilerimizi buna göre yönlendiriyoruz. Mesela, bazı bölgelerde yılda iki-üç ekim yapılabilir. Hangi tür ekim yapılacak, su miktarına göre çiftçileri yönlendiren bir çalışma grubu var, onu yapıyoruz.

“Ön yüklemeli durumda ne olacak?” Tabii, o sayaç sistemini yeniden ele alacağız. Daha pratik, uygun bir sistem yani belki ön yüklemeli sayaçtan ziyade elektrik sayaçlarını, elektrikli motopomplarda onu kullanmak, diğer sayaçlarda ise daha pratik debimetreler kullanmayı düşünüyoruz.

Sanayi ve çiftçi aynı kefeye asla konmayacak, çiftçiye büyük destek vereceğiz. O bakımdan kimsenin endişesi olmasın.

Sizin söylediğiniz gibi, toplulaştırma şart. Bu konuda da takip ediyoruz ama ben de Bakanımızdan rica edeceğim, hızlanması konusunda sizlerin de gayreti olursa memnun oluruz.

Kanal ve kanaletlerin temizlenmesine de arkadaşlara talimat vereceğiz, inşallah onları da temizleyeceğiz.

Tabii, Sayın İlhan Demiröz, Sayın Vekilim, şimdi, bir kere “1000 Günde 1000 Gölet Projesi” çalışması 1 Ocak 2012’de başladı. Neden? Bu teklif, daha önce, özellikle Kalkınma Bakanlığı tarafından yatırım programına konulmuyordu ama ısrar neticesinde, 2012 yılında, 444 adet gölet ve sulamasını “Bin Günde Bin Gölet” kapsamında koydurduk. Bu sene de devam ediyor. Yani sizin dediğiniz gibi, daha önce, milletvekillerimiz tarafından “Ya bu göletler de bir an önce yapılsın. DSİ sadece baraj yapıyor, göletlere de girsin.” şeklinde talep vardı. Bu talep dillene dillene 2012 Yatırım Programı’na konuldu ve benim de ilan ettiğim 1 Ocak 2012, 08:59’ dan itibaren sayaç başladı diye söyledim. Bu her tarafta var, bak. Bir.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Sayın Bakanım, ben DSİ’de toplantıya katıldım.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Tamam, katıldın ama bunun...

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Bizden projeleri aldılar. Bin köye bin proje için... Ben bunu ifade etmişim.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Bin köy değil, bin köy meselesi değil, “Bin Günde Bin Gölet”.

Bakın, peki, mesela Bursa. Bursa’da 32 tane gölet için planlama yapıldı. Bunun işletme... 5 tanesini bitirdik. Orhaneli Karıncalı Göleti sulaması, Büyükorhan Kınık Göleti sulaması, Orhaneli Göynükbelen Göleti sulama inşaatı bitmek üzere. Keles’te Dağdibi diye bir gölet tamamlandı, sulama bu sene bitecek. İznik Hisardere Göleti, bu gölet tamamlandı, sulama da bu sene bitecek.

Şu anda inşaat esnasında, İznik Mahmudiye Göleti sulaması, Nilüfer Güngören Göleti ve sulaması, Yenişehir Çiçekközü Göleti sulaması, Orhaneli Söğüt Göleti -bunu özel idareden aldık- Kestel Nüzhetiye Göleti Sulaması, Osmangazi Büyükdeler Kızılkaya Göleti sulaması.

Proje safhasında da 14 adet var -isterseniz bunların isimlerini verebilirim- planlama safhasında da 7 adet var. Bunlar yatırım programına girdi, proje bittikçe inşaat başlıyor. Kusura bakmayın, böyle bir şey... Geçmişte Bursa’da ne yapıldı?

SEYFETTİN YILMAZ (Adana) – Teşekkür ediyoruz Sayın Bakan, Allah razı olsun.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yıllarca barajlar, sizin barajlarınız yıllarca bitti mi?

BEDRETTİN YILDIRIM (Bursa) – Hiçbir şey yapılmadı.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – İçme suyu problemi vardı. Nilüfer Barajı...

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Ya, Sayın Bakanım, lütfen ya.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Bir dakika, müsaade et.

Nilüfer Barajı’nın biz bitirdik. İşte, İnegöl’deki barajı, Boğazköy Barajı’nı biz bitirdik. Sulama projesi...

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Sulama kanalları yapıldı mı?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yapılıyor şu anda.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – On yıldır iktidardasınız ya, lütfen yani.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Ayrıca Babasultan Barajı'nı kim bitirdi? Bütün göletleri...

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Ya Sayın Bakan, on yıldır iktidardasınız.

BAŞKAN – Lütfen değerli arkadaşlar, lütfen.

Sayın Bakanım...

BEDRETTİN YILDIRIM (Bursa) – Hayaldi, gerçek oldu.

BAŞKAN – Neyse, konuşmayalım, Bakan konuşmasını bitirsin.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, yani netice itibarıyla şunu ifade edeyim: Hakikaten çok çalışıyoruz, gayret ediyoruz. Yalnız, bu konuda, tabii...

VAHAP SEÇER (Mersin) – Yani sizden önce bir şey yapılmadı mı?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yani milletvekillerimizin dediği gibi...

İlhan Bey, marifet iltifata tabii, yiğidi öldür hakkını ver.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Satışma var, ben satışmadan söz istiyorum.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen sükûneti muhafaza edelim.

Sayın Bakanım, bitti mi?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, bir de Sayın İlhan Yerlikaya'nın bir talebi vardı, Kestel Gölbaşı Göleti'yle ilgili. Donmuş. Onunla ilgili, inceleteceğim. Oralardaki, tabii, normalde, eğer kooperatif veya birlikse, DSİ tarafından yapılmışsa, zaten elektrik nakil hattı yapılıyor. Herhâlde sizin dediğiniz, şahısların münferiden açtıkları kuyular. Ama şunu da yapabiliriz: Bunları yeniden ele alalım. Yani biz şahısların kuyu açmasına taraftar değiliz. Ekonomik... Bunları bir kooperatif veya birlik hâline getirin, onları tamamen revize edelim.

BEDRETTİN YILDIRIM (Bursa) – Birlikler var Sayın Bakanım, tek elden.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Tamam, varsa yapabilir. Müracaat etsinler, yardımcı oluruz.

Peki, çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Ve ayrıca tenkit ve tavsiyeleriniz bize ışık tutacaktır, ondan dolayı ayrıca teşekkür ediyorum.

RAMAZAN KERİM ÖZKAN (Burdur) – Önergelerimiz var Sayın Bakanım, önergeleri inşallah kabul edersiniz. Daha güzel bir şey yapılmış olur.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim Sayın Bakanım.

ÖNDER MATLI (Bursa) – Sayın Bakanım, 11, 12, 13, 14, 15'te projelerimiz devam ediyor.

BAŞKAN – Sayın Matlı, lütfen.

Evet, sayın milletvekilleri, teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

YERALTI SULARI HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 16/12/1960 tarihli ve 167 sayılı Yeraltı Suları Hakkında Kanunun 10 uncu maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Kuyu, galeri, tünel ve benzerlerine ölçüm sistemleri kurulmadan kullanma belgesi verilemez. Ölçüm sistemlerinin kurulmasını lüzumlu kılacak yeraltı suyunun; kullanım maksadı, miktarı, havza sınırı ve diğer hususlar Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca tespit edilir. Bakanlar Kurulunca tespit edilen hususlara ilişkin uygulama usul ve esasları ile ölçüm sistemine dair hususlar yönetmelikle belirlenir. Su ölçüm sisteminin kurulmasına dair süre Bakanlar Kurulu Kararıyla uzatılabilir."

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Madde üzerinde Hükûmetin söz talebi var mı?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yoktur efendim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Üyelerimizin söz talebi var mı?

Sayın Erdoğan, buyurun.

MEHMET ERDOĞAN (Adıyaman) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar; teşekkür ediyorum.

Deminki geneli üzerinde bir konu hakkında katkıda bulunmak isterim. İlhan Demiröz, Bursa Milletvekilimizin ifadeleri doğrultusunda, buğday ithaliyle ilgili bazı konularda bilgi verdi. Bunun açıklığa kavuşturulması lazım.

Değerli arkadaşlar, doğrudur, Türkiye AK PARTİ iktidarı döneminde de buğday ithalatı yapmıştır, yalnız bu Dahilde İşleme Rejimi'nden dolayı yapılmıştır. Türkiye'nin sıkıntısı kaliteli buğday üretimidir. Dolayısıyla, bununla ilgili yapılan çalışmalarda süne mücadelesine büyük bir ağırlık verilmiş, uçaklarla yapılan süne mücadelesi terk edilmiş, biyolojik mücadeleye başlanmış, burada süne mücadelesinin sonucu olarak danedeki emgi oranı yüzde 3,5'lerden yüzde 1'in altına çekilmiş, dolayısıyla yıllık 1 milyon ton kaliteli buğday üretimi elde edilecek imkânlar sağlanmıştır. Bunun bir kere düzeltilmesi lazım.

Dolayısıyla, bundan dolayıdır ki yaptığımız ithalatla da, kendi kaliteli buğdayımızın sayısının üretimde artmasıyla birlikte, AK PARTİ iktidarında, son yıllarda özellikle, un ihracatında dünya 1'incisi, dünya 2'ncisiyiz.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, konuya girelim.

MEHMET ERDOĞAN (Adıyaman) – Konuya gireceğim ama bunun kayıtlara girmesi lazım.

Artı, zirai ilaç...

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Hangi sinde?

MEHMET ERDOĞAN (Adıyaman) – Un ihracatında.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Tamam, teşekkür ederim.

MEHMET ERDOĞAN (Adıyaman) – Zirai ilaç kullanımında da çok büyük oranlarda bir düşme vardır, bunun kayıtlara girmesi lazım.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Tabii, ilaç alamıyor ki...

MEHMET ERDOĞAN (Adıyaman) – Alıyor, alıyor yani çiftçi alıyor.

BEDRETTİN YILDIRIM (Bursa) – Tabii, tasarruf yapıyor.

MEHMET ERDOĞAN (Adıyaman) – 51 milyar TL tarıma destek verilmiş.

BEDRETTİN YILDIRIM (Bursa) – Devlet veriyor ya.

MEHMET ERDOĞAN (Adıyaman) – Burada ben Sayın Bakanıma da özellikle teşekkür etmek istiyorum. Değerli arkadaşlar, tarıma verilen destek Tarım Kanunu'nda "Gayrisafi millî hasılanın en az yüzde 1'i olmalı." demeli. Bunu muhalefet çoğu yerlerde istismar ediyor ama tarıma verilen nakit destek, tarımdaki sulamalara verilen destek, artı faiz destekleriyle bunun yüzde 1'in üzerinde olduğunu görmekteyiz.

Ben, her yıl artan oranda tarımdaki en büyük desteğin sulama konusunda yapılan desteklemeler olduğunu farkındayım. Burada Sayın Bakanıma ve bürokratlarına da özellikle teşekkür etmek istiyorum. Adıyaman'da devam eden Çetintepe Koçali, Besni barajları projeleri, Sayın Bakanım, birçoğu bu sene bitiyor. Toplulaştırmayla ilgili bu sene içerisinde bu barajlarımızın da dikkate alınmasını özellikle arz etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Erdoğan.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Ben bir satışmadan dolayı söz almak istemişim.

BAŞKAN – Şimdi, satışma yok yani burada ben bir satışma göremedim ama söz alma hakkınız var tabii İlhan Bey. Lütfen konunun dışına çıkmayın.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Hayır ama arkadaşlarım söyledi...

BAŞKAN – Onu da uyardım, bak, dikkat ederseniz.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Hayır, uyardınız da ben başlamadan söylüyorum...

BAŞKAN – Devam edin Sayın Demiröz.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Peki, teşekkür ederim.

Ben her söylediğim rakam ve sözün arkasındayım. On yıllık döneminizde 21 milyon ton buğday ithal edildi, 6 milyar TL para ödendi. Sizin un ihracatıyla ilgili söylediğiniz yıllık rakam 925 bin ton. Arkadaşlar, ben ne söylüyorum?

MEHMET ERDEM (Aydın) – 2002’den önceki on yıllık dönemdeki ithal edilen buğday.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Şimdi, ikinci konuya geliyorum.

Efendim, Sayın Bakan da söyledi, değerli arkadaşlar da. Evet, çiftçilere 2013 yılında 9 milyar civarında bütçeye para konu. Ben şimdi söylüyorum: Mazot kaç lira? 4 lira 25 kuruş, fazlasını söylemiyorum. Rafineriden çıkışı, pompaya kadar gelen miktarı 1,5 TL. Bunun üstündeki 2,5 lirası KDV ve ÖTV arkadaşlar.

Biz tarımcılar yılda 3,5 milyar/litre mazot kullanıyoruz. Lütfen 2,5’le çarpın ki nedir, köylüden, çiftçiden hangi miktarda para aldığınızı görün. Sağ cebinden 9 milyarı gösteriyorsunuz her zaman olduğu gibi, bu taraftan da alıyorsunuz. Ya bunları söylüyoruz, bunları lütfen kabul edin. Bunların hepsi meslek odaları tarafından kabul edilmiş, teknik rakamlar. Onun için söylemek istediğim hususlar bu, başka anlamlara çekilmemesi gerektiğini de ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkan, çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Demiröz.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Her ne kadar baştan uyardıysan da yine de teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet.

ÖNDER MATLI (Bursa) – Şimdi söz isteyeceğiz, iş uzayacak.

BAŞKAN – Madde üzerinde bir adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonu Başkanlığına

Komisyon gündeminde olan "Yeraltı Suları Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair 2/1170 esas no.lu Teklifin 1. maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini teklif ediyoruz.

Ramazan Kerim Özkan

Burdur

İlhan Demiröz

Bursa

Vahap Seçer

Mersin

Madde 1 - 16/12/1960 tarihli ve 167 sayılı Yeraltı Suları Hakkında Kanunun 10 uncu maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Ölçüm cihazları, yer altı sularının bölgelerdeki kullanım istatistiklerini çıkarma, iyi tarım uygulamalarına yönlendirme, veri sağlama ve denetim amaçlı kullanılır. Bu cihazlardan herhangi bir ücret alınamaz ve ölçüm cihazlarının kurulum esnasındaki bedeli ve montaj ücreti Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından karşılanır."

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Gerekçeyi mi okutalım?

RAMAZAN KERİM ÖZKAN (Burdur) – Yok, söz alıyoruz.

BAŞKAN – Peki, Hükümet önergeye katılıyor mu?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Gerekçe...

RAMAZAN KERİM ÖZKAN (Burdur) – Yok, gerekçe değil. Söz istedim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkan.

RAMAZAN KERİM ÖZKAN (Burdur) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Yani ölçüm cihazları için sizi de bir yükten kurtarmak istiyoruz Sayın Bakanım. Yani burada "Devletin gücü çok." diyorsunuz. Açtığınız zaman kasayı, 80 milyar dolar altınları gösteriyorsunuz. O altınları ben on yıldır görüyorum, Maliyenin parası çok. Avrupa’da 1’inci sıradayız, gelişmiş ülke. "Hayaldi gerçek oldu." diyorsunuz. Hayal de gerçek de... Bir sondajda, bu güçlü Hükümet köylünün sayacının parasını karşılamıyorsa yazıklar olsun. Kurbanlığa para buluyoruz yurt dışına. Dahilde İşleme Rejimi diyorlar,

Dahilde İşleme Rejimi'ni ikide bir konuşuyorsunuz. Onda bizim Burdur'da Velican'lar battı. Adam "Hacıyım, ben burada haram paraya elimi sürmeyeceğim." dedi, Can Makarna, yüz yıllıktı, battı Hamdi Amca. Hacı amca ağlayarak bana telefon ediyor, amcam "Bu işte hile var." diyor. Ben demiyorum, hacı amca diyor. "Bu işte hile var. Ben bu işe girmedim, battım." "Yalan" diyor, "Yukarıda, ilerdeki fabrikanın hepsi naylon. Satan, alan yok. İçeride kullanılıyor bu buğday, içeride kullanılıyor." Diyor. "Alıyor, un yaptım, makarna yaptım, sattım. Ne satılan var ne alınan var." diyor, "hayalî" diyor. "Yapanları Allah'a havale ediyorum." diyor. Ben de Allah'a havale ediyorum.

Değerli arkadaşlarım, burada, bakın, bir kolaylık sağlıyorum size. Çiftçi darda. Bizim çiftçimiz dünyanın en pahalı mazotunu kullanıyor mu? Kullanıyor. Dünyanın en pahalı gübresini kullanıyor mu? Tarım Kredi Genel Müdürlüğü de yaptı Sayın Bedrettin Yıldırım. Gübre fabrikamız var mı şu anda Sayın...

BEDRETTİN YILDIRIM (Bursa) – Var.

RAMAZAN KERİM ÖZKAN (Burdur) – Burada gübre fabrikamız var mı, Türkiye'de?

BEDRETTİN YILDIRIM (Bursa) – Türkiye'deki gübre fabrikalarının tümü ithal ürün...

RAMAZAN KERİM ÖZKAN (Burdur) – Bitti. Nerede gübre fabrikaları?

BEDRETTİN YILDIRIM (Bursa) – Dünyanın en pahalı...

RAMAZAN KERİM ÖZKAN (Burdur) – Gitti, özelleşti.

Bakın, bu durumda biz çiftçimize bir serum vermek istiyoruz. Sayın Başbakan duysa bunu şimdi, der ki... Yarın emir verir... Başbakan bunu duysa, şu Komisyonunda olsa "Sayın Özkan doğru söylüyor, çiftçinin kara gün dostu olmamız gerekir." der, bunu ücretsiz olarak köylüye verir.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Başbakana ulaştırılalım.

RAMAZAN KERİM ÖZKAN (Burdur) – Ama Başbakanın haberi yok bundan.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Ulaştıralım o zaman.

RAMAZAN KERİM ÖZKAN (Burdur) – Yani Başbakan bunu duysa belki Tarım Komisyonu, AKP'nin Tarım Komisyonu üyelerini sopayla kovalar. (Gülüşmeler) Yani beyzbol sopasıyla Amerika bizi uyarıyor ya, o da sizi sopayla kovalar.

Bak arkadaşlarım, "Para bol, kasa dolu." diyorsunuz, "Ekonomi yükseldi." diyorsunuz, "Dünyanın 7'nci ekonomisiyiz." diyoruz.

BEDRETTİN YILDIRIM (Bursa) – Doğrudur, hayaldi gerçek oldu.

RAMAZAN KERİM ÖZKAN (Burdur) – "Çin'i sollayacağız." diyorsunuz, vatandaşa bir sayacı... Ya tablet veriyorsunuz çocuklara, tablet. Köylünün bu, yani üreten köylünün, mazotu kullanan köylünün, buğdayı üreten köylünün, ineği üreten köylünün, kurbanlığı üreten köylünün hiç mi hakkı yok? Bu çiftçinin hiç mi hakkı yok değerli arkadaşlarım? (Gürültüler)

BAŞKAN – Karşılıklı konuşmayalım.

Sayın Özkan, konuya gelin efendim.

RAMAZAN KERİM ÖZKAN (Burdur) – Yani bu konuda, Sayın Bakanım, buraya ne bütçe ayıracaksanız ayırın, lütfen bu önergemizi dikkate alın, bu önerge çok önemli. Hayat suyu verecek. "Hayat suyu" diyorsunuz ya, can suyu.

Yani "Bin Günde Bin Gölet" yapıyoruz, para var, baraj yapıyoruz. Verdiğiniz tarihte, slaytlarla, yani toplantılar yapıyoruz, açılışlar yapıyoruz. O açılışlardan fedakârlık yapalım, lüksümüzden fedakârlık yapalım. Makam araçlarının biri gidiyor, biri geliyor. Bir yere geliyor.

Burdur'a gelindi, miting vardı. Burdur'da beni yenme adına "3, 3." diye bağırıldı, "3-0" yapmak istedi Burdur'a. Bir baktım, Sayın Başbakanın yanından 6 tane bakan. Bölgenin bütün genel müdürleri, müsteşarları, daire başkanı, hepsi Burdur'da, bölge milletvekillerinin hepsi Burdur'da, valilerin hepsi Burdur'da, kaymakamların hepsi Burdur'da. Bunların her birinin altında makam aracı.

BEDRETTİN YILDIRIM (Bursa) – Ne güzel.

RAMAZAN KERİM ÖZKAN (Burdur) – Değerli arkadaşlarım, ben kendi aracım, kendi yakıtımla, kendi paramla bu siyaseti yapıyorum. Bunlarda tasarruf etseniz bu köylünün saygıları bedava verilir.

Bakın, bu önerge çok önemli. Genel Kurulda da vereceğiz bunu, orada da bunları konuşacağız. Orada rezil olmama adına, çiftçi, köylüyü düşünüyorsanız, kara gün dostuysanız, gelin bu önergemizi kabul edin, gerisini Hükümetin yetkilileri düşünsün. Birazcık tasarruf ettiğimiz zaman... Bakın, slaytlarla gösteriliyor, ta buradan ta Erzurum'a...

Geçen şeydeyiz, burada, Swiss Otel’de, köylüleri getirmişler uyuya uyuya... Şapkalı köylülerimiz geldi, Ali Koyuncu başlarında. Ne dağıtıyoruz? Adam telefonda “Kaç kilo süt verdin?” 16 kilo süt verdi Diyarbakır’ dan Hasan Çelik, Manisa’ dan süt verdi 33 kilo. Ya sütün parasını adam, yani süt parası verdi de teknolojiyi buluşturdu, o kutsal inek sütüyle Ali Koyuncu Swiss Otel’de konuşturdu, köylüler orada ağırlandı. Fakat uyuya uyuya geldi, uyuya uyuya gitti. Böyle bir paramız var, e bir sayacı çok mu görüyorsunuz arkadaşlar?

BEDRETTİN YILDIRIM (Bursa) – Ali Koyuncu’yla bunun ilgisi ne şimdi?

RAMAZAN KERİM ÖZKAN (Burdur) – Gelin bu işi... Bakın, burada Komisyon üyelerinin vicdanına ben bırakıyorum. Bu önergemiz hayati bir önerge, köylüye bir can suyu verecektir. Hem uğraşlarınız... Oy anlamında da, oy da sizin olsun, oylar da sizin olsun ama köylüye bir can suyu verelim, köylüyü üretimden kaçırmayalım. Bu insanlar 200 metreden, 100 metreden, 50 metreden... Yani yok günlerinde... Ellerini bir görseniz, çatlaktan... İçinde belki 50 tane karınca barındırır o çatlaklarda. Çatlaklara karınca giriyor ellerinde, adamın haberi yok, onu toprağa sürüp geçiyor.

Bu insanların elinden tutalım diyorum, hepimize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özkan.

2’nci madde...

SEYFETTİN YILMAZ (Adana) – Önergeyi oylamadık ki.

BAŞKAN – Önergeyi oylayacağız bir de.

Evet, Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Bizim sayı çoktu sanki Başkan.

MEHMET ERDOĞAN (Adıyaman) – Başkanım, bu konuda satışma var da bunların düzeltilmesi lazım.

BAŞKAN – Lütfen Sayın Erdoğan, 2’nci maddede konuşursunuz.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

2’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2 - 167 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 3 - Bu Kanunla değiştirilen 10 uncu maddenin ikinci fıkrasının yürürlüğe girdiği tarihten önce yeraltı suyu temini amacıyla kuyu, galeri, tünel ve benzerleri için kullanma belgesi almış olanlardan;

a) Sanayi amaçlı kullanılan kuyu, galeri, tünel ve benzerlerine ölçüm sistemi, bir yıl içinde belge sahibince kurulur. Süresi içerisinde ölçüm sistemini kurmayanların belgeleri iptal edilerek kuyuları kapatılır ve kapatma masrafları sahibinden alınır.

b) Ziraî, içme ve kullanma suyu amaçlı açılan ve ölçüm sistemi kurma zorunluluğu dahilinde bulunan kuyu, galeri, tünel ve benzerlerine ölçüm sistemi, bir yıl içerisinde belge sahibince kurulur. Ölçüm sistemini kuramayanların bu süre içerisinde talep etmesi halinde ölçüm sistemleri, bedeli yüzde yirmibeş fazlası ile ilgililerinden tahsil edilmek üzere, bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren üç yıl içerisinde Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından kurulur veya kurdurulur. Bu şartlara uymayanların belgeleri iptal edilerek kuyuları kapatılır ve kapatma masrafları sahibinden alınır."

BAŞKAN – Madde üzerinde Hükümetin söz talebi var mı?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yoktur Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Madde üzerinde üyelerimizden söz talebi yok.

Madde üzerinde 1 adet önerge vardır, okutuyorum:

TBMM Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Komisyon gündeminde olan "Yeraltı Suları Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair 2/1170 esas no.lu Teklifin 2. maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini teklif ediyoruz.

Ramazan Kerim Özkan

İlhan Demiröz

Vahap Seçer

Burdur

Bursa

Mersin

Madde 2 - 16/12/1960 tarihli ve 167 sayılı Yeraltı Suları Hakkında Kanunun 10 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Kuyu ölçüm sistemine ilişkin olarak kurulması zorunlu olan cihazların, çalınma, kaybolma gibi durumlara karşı sigortalanması zorunludur ve bu sigorta bedelleri Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından karşılanır."

BAŞKAN – Hükûmet önergeye katılıyor mu?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Gerekçe mi?

RAMAZAN KERİM ÖZKAN (Burdur) – Özgür konuşacak.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Özgür Bey konuşacak.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, çok teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, başta uzun uzun konuştuk diye o konulara bir daha dönmeyeceğim ama burada 2 tane husustan bahsetmek istiyorum.

BAŞKAN – Yalnız, bak, Sayın Özel, önergede imzanız yok. Ben özellikle size de söz verdim fakat kısa ve öz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Evet, tabii, tabii, yok. Ama biz Sağlık Komisyonunda bu tip durumlarda çok anlayışlı davranıyoruz, sizi de bekleriz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Burası Sağlık Komisyonu değil, burası Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tamam, kızmayın Sayın Bakanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şimdi, Sayın Bakanım, burada yapıcı olarak birkaç tane şey söyleyeceğim.

Ben anladım ki, şimdi, 01/01/2012’den başlıyor ve “Bu ‘Bin Gölet’ projesi üç yıl da yaklaşık bin güne denk geliyor. Biz bu işi çözeceğiz, belki de saat birçok yerde gerekmeyecek.” dediniz. Şimdi, sizin niyetiniz buysa, arkadaşların, bu iki yılı üç yıla çıkaran önergesini, iki yılı beş yıla çıkaran bir önergeyle tadil etmeleri lazım, yoksa muradınız gerçekleşmez. Yani siz diyorsunuz ki: “Ben üç yılda bin gölet yapacağım. Buradaki üç yıllık uzatma beni rahatlatıyor.” Yani aranızda bir iletişim kazası var. Bu iş hani fark edilip de çözülsün, niyetiniz oysa o tarafa bakın diye bir katkı sağlamak istedim sadece.

Bunun dışında, şu, biraz önce bir konu oldu. Sayın Vahap Seçer önemli bir şey söyledi: “2 komşu, 3 komşu birlikte gidiyorlar.” Sizde dediniz ki: “Aralarında akit yaparlar, sorunu çözerler.” Anladığım kadarıyla, hukuk müşavirleriniz burada, onlardan katkı almamız lazım çünkü benim bildiğim kadarıyla, her kişi üzerine kanuni zorunluluk ayrı ayrı olduğu zaman özel hukukla bundan kurtulmak mümkün değildir. Yani birisi öbürüyle akit yapıp “Benim yerime de sen askere git.” diyemez. Siz kanunla herkese bir hukuki zorunluluk, kanuni zorunluluk getiriyorsanız özel akit bu işi çözmez. Eğer çözerse dediğiniz gibi olsun ama “Çözmez.” diyorlarsa oraya da bir düzenleme yapmanız lazım.

Bir de çiftçiyle ilgili bir şeye ihtiyaç var Sayın Bakan. Burada büyük fabrikaların yer altı suyunu üretim amaçlı kullanmasına engel olmayla ilgili nasıl baktığımızı söyledik, tarım konusunda doğru tarım uygulamaları açısından söyledik ama küçük çiftçiyi rahatlatacak bir şey yapın burada. Onu sizin uzmanlarınız hemen bulur. Mesela, “9 metre” dedik ya, mesela onu 50 metreye çıkarmak bazı yerde çözüm olabilir, belli bir debinin altındaki yerler için çözüm olabilir. Küçük çiftçinin, şu kadarlık boyuta kadarki çiftçi tanımlaması yapıp bunu bari DSI’den karşılayın. Onun dışında diğer büyük olanlara bizim hiçbir talebimiz yok. Ama bu konuda sizin bir yöneticilik iradesi göstermeniz lazım. Yani ben bu komisyondaki herkesin temelde, yani iktidar politikaları açısından sonuç başka oluyor ama herkesin birer birer küçük çiftçiyi mağdur etme niyetinde olmadığını anladım. Ama bu konuda bir irade gösterilmezse, bu verildiği şekilde kanunlaştığı takdirde küçükler mağdur olacak, büyükler için sorun yok. Hatta -Sayın Demiröz’ün dediği gibi- çoğu zaman o tesislerin içine bile girilemiyor. Bununla ilgili bir sürü örnek verebilirim ama Başkanın iyi niyetini suistimal etmeyeyim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özel.

Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

SEYFETTİN YILMAZ (Adana) – Sanki daha çoğunlukta gibiyiz muhalefet olarak.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Bir hususu açıklamama müsaade eder misiniz efendim, Sayın Başkanım?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakanım.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Sayın Vekilimizin suallerine cevap vermek için efendim.

Bu yer altı suları ile ilgili kanunda tahsis sınırı aşmamak kaydıyla komşu -hatta madde 6'da efendim- arazisinde faydalı ihtiyaçlar için yeter miktarda su bulunmayan veya bu suyu elde etmesi fahiş fiyat icap eden bir kimsenin komşu arazideki yer altı suyundan istifade şartları 22'inci maddede sözü geçen Tüzük'le belirlenir. Bu imkânı var yani, kanunda var.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Eskişinde var da o zaman buradaki maddeye şey ilave edin.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Hayır, bir dakika, bir şey söyleyeyim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – “22'nci maddedeki haklar saklıdır.” diye...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Gerek yok, o var zaten.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Gerek yok mu efendim?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Gerek yok.

Bir de müsaade ederseniz, efendim, diğer hususlar, yani böyle kıyıda köşede bir kuyu açmış, onun yer altı suyunu etkilemiyor. Bunlar 1'inci maddede de zikredildi. DSİ bunları belirleyecek teker teker ihtiyaç var mı yok mu, onları... Yani burada sadece kritik havzalarda olanlara sayaç taktıracağız. Onu da özetle vurgulamak istiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakanım.

Yeni madde ihdası için bir önerge vardır, okutuyorum:

TBMM Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Komisyon gündeminde olan "Yeraltı Suları Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair 2/1170 esas no.lu Teklife 3. madde olarak aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ramazan Kerim Özkan

İlhan Demiröz

Vahap Seğer

Burdur

Bursa

Mersin

Madde 3 - 16/12/1960 tarihli ve 167 sayılı Yeraltı Suları Hakkında Kanunun 10 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Bu kanun uygulanmasında;

Ölçüm sistemi: Çekilen ve çekilecek olan yeraltısuyu miktarını belirlemek için kullanılan mekanik su sayacı, mekanik elektrik sayacı ve benzeri ölçüm aleti takılmak suretiyle oluşturulan sistemi " ifade eder.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederim.

Hükûmet önergeye katılıyor mu?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Yeni madde ihdasına?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yeni madde ihdasına katılmıyoruz.

BAŞKAN – Katılmıyorsunuz.

Peki, söz talebi? Yok.

Gerekçe:

Bu madde ile 16/12/1960 tarihli ve 167 sayılı Yeraltı Suları Hakkında Kanunun 10 uncu maddesine eklenen yeni bir fıkra ile ölçüm sistemi yeniden tanımlanmıştır. Bu fıkra ile ön yüklemeli sayaç taktırma zorunluluğu ortadan kaldırılmıştır.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Yeni madde ihdası reddedilmiştir.

Teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri, gündemimizde yer alan (2/1180) esas numaralı Teklif'in 3'üncü maddesinin esas aldığımız (2/1170) esas numaralı Teklif'e 3'üncü madde olarak eklenmesine ilişkin bir önerge vardır, okutup üzerinde görüşme açacağım.

Önergeyi okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1170) esas numaralı Kanun Teklifine, birleştirilen (2/1180) esas numaralı Kanun Teklifinin aşağıdaki 3 üncü maddesinin, 3 üncü madde olarak eklenmesini ve devam eden maddelerin teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ali Aşlık

Bedrettin Yıldırım

İzmir

Bursa

MADDE 3 - 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 22 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

”Kamulaştırılan taşınmaz malda, kamulaştırma amacına uygun bir işlem veya tesisat yapılmasından sonra bu hüküm uygulanmaz.”

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Hükümet önergeye katılıyor mu?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Katılıyoruz efendim. Ben açıklama da yapabilirim uygun görürseniz.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakanım.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, bu kanun çok önemli. Kamulaştırma Kanunu’nda, malumunuz, bir yeri kamulaştırınca beş yıl içerisinde üzerine bir tesis kurulmadığı takdirde, bir işlem yapılmadığı takdirde bunu kamulaştırdığınız kişi veya kurumlara iade etmek durumundasınız ancak üzerinde herhangi bir tesis kurulmasına rağmen, zaman içinde -bizim de başımıza geldi- bazı avukatlar, bundan bilistifade, aradan on beş yıl geçmiş, üzerinde tesisler kurulmuş fakat tesisler zaman içinde işlevini kaybetmiş, buranın tekrar satılması söz konusu olunca, sanki ilk sahiplerinin bu yeri geri alma konusunda mahkemelere müracaatla büyük tazminat talepleri ortaya çıkıyor. Yani bu hakikaten ciddi bir konu. Gerek Orman Genel Müdürlüğü’nün, DSI’nin, Karayollarının başında var.

Zaman içinde parası ödenmiş, beş yıl zarfında üzerine tesis veya birtakım işlemler yapılmış olan, istismal edilen arazilerde veya mülklerde, artık, işlem ve tesisat yapılmasından sonra bu hükmün uygulanma amacı kanunla ortaya konuluyor. Aslında bu kanunda var ama özellikle Yargıtayda bu konuda son zamanlarda değişik kararlar verilmeye başlandı. Daha önceki kararlarda beş yıldan sonra herhangi bir, ilk sahibinin hakkı olmazken, son zamanlarda, beş yıl geçmesine rağmen, ayrıca üzerinde bir tesis yapılmasına rağmen, bu konuda ilk sahibine tazminat ödenmesi durumu söz konusu olduğu için bu kanun hakikaten çok gerekli. Yani devletin zarara uğraması söz konusu çıkmadığı takdirde, onu takdirlerinize arz ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakanım.

Önerge sahipleri, gerekçe mi okutalım, söz talebiniz mi var?

ALİ AŞLIK (İzmir) – Ben anlatayım efendim.

BAŞKAN – Peki, buyurun Sayın Aşlık.

ALİ AŞLIK (İzmir) – Şimdi, bu kanunun gerekçesiyle ilgili açıklamada bulunmadan önce, biraz önce arkadaşlar süreyi uzatımla alakalı, hani, şey verelim demişlerdi. Biz 10’uncu maddenin (2)’nci fıkrasına onu ekledik, Bakanlar Kuruluna süresiz yetki verdik bu anlamda ve kanunu esnek yaptık ki nerelerde saat takılacağını, takılmayacağını, sürelerini belirleme yetkisini Bakanlar Kuruluna verdik.

Dolayısıyla, özellikle bunu yaparken de şunu düşündük: Şimdi, mesela gölet yapılan yerler var. Gölet yapılan yerler diyelim altı ay sonra, bir sene sonra, iki sene sonra, üç sene sonra... Neyse, yerine göre nerede ne yapılacaksa, ona göre havzaları belirleme yetkisi var. Nereye takılıp takılmama... İşte, buralara takılmayacak mesela. Baraj yapılacaksa ve oralar devre dışı kalacaksa, kuyulara bir masraf yaptırmanın bir anlamı yok. Onun için, 10’uncu maddenin ikinci fıkrasında bunu esnettik, Bakanlar Kuruluna yetki verdik, dolayısıyla sizin o talebinizi Bakanlar Kurulu o maddeyle karşılayacak durumda, onun için çok ayrıntıya girmedik. Bir de bu maddeyle alakalı, Sayın Bakanımız ifade ettiler, ben biraz daha açıklayayım.

Değerli arkadaşlar, işte kamulaştırılıyor yer, okul için kamulaştırılıyor, okul yapılıyor, aradan on beş yıl geçiyor, yirmi yıl geçiyor oradaki okul kapanabiliyor veya işte, orası deprem bölgesi olabiliyor, birçok sebeple orası boşalabiliyor. Ondan sonra, bu yasada hüküm var “Aldığı parayı iade eder.” diye, faiz maiz de yok gündemde. Mesela yirmi yıl önce bir yer 200 liraya kamulaştırılmışsa aynı parayı verip aradan geçtikten sonra dava açıp bunu alan insanlar oluştu. Dolayısıyla bu, bir hakkın kötüye kullanımı... Bunun önüne geçmek adına böyle bir madde eklendi arkadaşlar. Yani aslında bizim Komisyonumuzu da çok doğrudan ilgilendiren bir konu değil ama kamu düzenini ilgilendiren bir konu netice itibarıyla. Yani sonuçta, istismarın önüne geçmek adına arkadaşlarımız böyle bir teklif getirmişler, bunu da geçirelim dedik çünkü istismarların önüne geçmek lazım. Devletin imkânları hepimizin, milletin imkânları. Milletin imkânlarını istismar etmemek adına böyle bir ek madde getirdik. Yani mesela bundan ibaret.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Aşlık.

Sayın Özkan, buyurun.

RAMAZAN KERİM ÖZKAN (Burdur) – Başkanım, şimdi, burada iyi niyetle bir düzeltme yapılıyor fakat örneğin, bizim Burdur Şeker Fabrikasının özelleştirilmesi gündeme geldiğinde ben Burdur’da “Bu fabrika nasıl yapıldı?” diye bazılarına sordum. Menderes dönemi, fabrika, 1955 yılında inşaatı başlanıyor, yapılıyor, Burdur’un en övünçlü bir kaynağı. Fakat o zaman iyi niyetle oranın vatandaşları, Burdur’un yerlileri “Biz yerlerimizi bağışladık, fabrikaya bağışladık, para pul da almadık.” dediler. Şimdi gündeme gelirse, biz, bakın, onların önünü kesiyoruz. Diyor ki, geçenlerde, o fabrika özelleştirileceği zaman: “Biz bu fabrikanın özelleştirileceğini duyduk, fakat biz o zaman iyi niyetle bu fabrikaya bedelsiz terk ettik yerlerimizi. Dedemin bağıydı, işte, amcamın yeri idi, atalarımızdan kalmıştı, bedelsiz verdik.” Şimdi gerçi özelleştirilmesi kalktı fabrikaların, şu anda duruyor ama yarın bir özelleştirme sorunu olursa o vatandaşlar bir dava açma durumuna gireceklerdi çünkü bedelsiz vermişler. Şimdi bu yasayla biz onların bu hakkını gasp ediyoruz.

Yani bu konuda ben bir açıklama beklerim Hükümetten.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Aşlık, sizden önce Sayın Çirkin’in bir söz talebi vardı.

Buyurun Sayın Çirkin.

ADNAN ŞEFİK ÇİRKİN (Hatay) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, efendim, burada bizim aydınlanmak istediğimiz birkaç husus var: Bu hangi ürün desenine göre, yarın yani bu yasa yürürlüğe girdiğinde, ürün desenine göre nasıl bir su müsaadesi verilecek? Yani efendim, işte, pamuk ekiyorsunuz, dönümüne miktar nasıl hesaplanacak? Bunu bilmiyoruz.

Artı, Anadolu’da yani benim Amik Ovası da dâhil, vatandaş bir kuyu vurmuş, 8-10 tane çiftçi bu kuyuyu ortak vurmuş ama ruhsat tek. Dolayısıyla, o çiftçinin 20 dönüm tarlası var ama orada en az 10 kişi 20’şer dönümden, devletin verdiği “çap” diye tabir ettiğimiz olaylarda oluyor bu genelde, diğerlerinin şeyi yok. Sulanacak resmî arazi, tapulu arazi 20 dönüm ama 200 dönüm arazi sulanıyor orada. Örneğin, su bedeli peşin alınacak, artan su gelecek yıllara devredilmeyecek, peşin ödemesi yapılan suyun artan kısmı için para iadesi yapılacaktır; artı... Yani çiftçinin durumu hakikaten zor, perişan.

Örneğin bizim Hatay’da artık pamuk da kaçak gelmeye başladı yani fiyatlar düşmeye başladı. Şimdi, böyle bir ortamda çiftçinin böyle bir yük altına girmesi gerçekten zor olan şartlarını daha da zorlaştırmaktan öteye gitmeyecek. Madem yer altı sularının korunması amaçlanıyor ki katılıyorum Sayın Bakana, tasarıya, burada da yükü ya ortak paylaşmak ya da Devlet Su İşlerinin çekmesi daha makul, mantıklı değil mi? Yani para ver, ver, ver, oraya ver, bir de elektrik sayacına ver, bir de ötekine ver... Çiftçi bu yüklerin altından kalkacak durumda değil Değerli Başkanım.

Şimdi, bundan evvel alınacak önlemler varken, mesela...

BAŞKAN – Sayın Çirkin, madde hakkında konuşabilirsiniz fakat bu önerge üzerinde açtık, biliyorsunuz.

ADNAN ŞEFİK ÇİRKİN (Hatay) – Peki, Sayın Başkanım, o zaman bir dahaki sefere...

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Aşlık...

ALİ AŞLIK (İzmir) – Sayın Başkanım, Burdur Milletvekili Arkadaşımızın söylediğine binaen söylüyorum, getirilen önergede, daha doğrusu getirdiğimiz teklifte kamulaştırmadan bahsediyor. Dolayısıyla “kamulaştırma ve diğer şekiller” diye geniş bir ifade kullanmış olsaydık sizin o korktuğunuz olabilirdi ama biz sadece kamulaştırmadan bahsediyoruz. Kamulaştırma da bedeli karşılığı yapılan bir işlemdir. Kamulaştırma, yerin bedeli ödenmek suretiyle devletin o işe el koymasındır, devletin kamu yararı nedeniyle el koymasındır; dolayısıyla, bedelsiz geçişler için bunların olması söz konusu değil. Dolayısıyla gelenen yasayla böyle bir kaygınızın olmaması gerektiğini ifade etmek adına söz aldım.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Sayın Demiröz...

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, ben bu sulama birliklerimizdeki borç ertelemeyle ilgili bir teklif verdim, önerge verdim. Dediniz ki: 2/180 olan bu önerge bize ait değil, tali komisyon olduğumuz için. Peki bunda tali komisyon değil miyiz? Bunu nasıl koyuyorsunuz?

BAŞKAN – Hayır.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Niçin efendim? Hayır, biz şimdi Tarım Orman ve Köyişleri Komisyonu değil miyiz? Şimdi koyduğunuz bu madde tali komisyon...

BAŞKAN – Esas olarak bize gelmiş.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Hayır, ben öğrenmek anlamında soruyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Borç erteleme parayla ilgili bir konu olduğu için Plan ve Bütçeye...

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Bu neyle ilgili efendim?

BAŞKAN – Hayır, bu teklif olarak bize gelmiş ama. Birleştirdik.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Nasıl teklif olarak gelmiş?

BAŞKAN – Bize gelmiş, Meclis Başkanlığından bize geldi.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Nereden geldi Meclis Başkanlığına? Önerge burada efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum arkadaşlar.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Kimden geldi teklif? Sizden geldi.

BAŞKAN – Tamam Sayın Demiröz. Biraz Meclis İçtüzüğü'nü lütfen bir okuyalım. Bu konularda hiç tartışmaya gerek yok. İç Tüzük ne emrediyorsa biz onu yapıyoruz.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Sayın Başkanım, ben başka bir şey yapıyorsunuz demedim de hatırlatmak istedim yani bunu niye, nasıl aldınız, bunu öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Hükûmetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir, yeni 3'üncü madde eklenmiştir.

Kabul edilen önerge nedeniyle kanun teklifinin adı redaksiyon ile düzeltilebilecektir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi 3'üncü maddeyi 4'üncü madde olarak okutuyorum:

MADDE 4- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Söz talebi? Yok.

Hükûmetin söz talebi var mı?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yoktur efendim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Sayın Demiröz...

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Sayın Başkan, bundan başka bir şey varsa bilemiyorum. Şimdi, İç Tüzük'le ilgili olarak, burada nedir, Meclisten gelen bir şey yok. "Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına" denmiş, bu yazı yazılmış. Bunu da birleştirdiniz, aldınız, 3'üncü madde olarak ihdas ettiniz.

BAŞKAN – Aynı konuları lütfen tartışmayalım.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Hayır, soruyorum Başkanım, öğrenmek için soruyorum.

BAŞKAN – Bize gelen metni görüşmek mecburiyetindeyiz teklif olarak. Bize o şekilde gelmiş.

BEDRETTİN YILDIRIM (Bursa) – Meclis Başkanlığından gelmiş.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Tarım, Orman, Köyişleri Komisyonu Başkanlığına demiş Bedrettin Bey.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu, o değil.

BAŞKAN – 2/1180 no.lu teklif. Bakarsanız görürsünüz.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Hani ya? Senin imza alanın boş. Gerekçe bile yok. Bize verdiğini söylüyor.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Madde üzerinde söz almak isteyen üyemiz var mı? Yok.

Madde üzerinde önerge var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Evet, 4'üncü maddeyi 5'inci madde olarak okutuyorum:

MADDE 5- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Hükûmetin söz talebi var mı?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yoktur Başkanım.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Böylece teklifin tüm maddeleri kabul edilmiştir. Şimdi, teklifin tümünü, redaksiyon yetkisi Komisyonumuza verilmek üzere, oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Teklif kabul edilmiştir.

Ülkemiz için hayırlı olmasını diliyorum.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Hayırlı olsun efendim.

BAŞKAN – Ayın 5'inde Tarım Kredi Kooperatifi bütün Komisyon üyelerimize... Karşılıklı bir görüşme, bir de akşam yemeği, beraber oturup konuşacağız. Üyelerimizin tümü davetlidir. Muhalefet şerhi için de akşam saat 19.00'a kadar bekliyorum.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Bugün çok yoğun işlerimiz var.

BAŞKAN – Valla, oturur yazarsınız, zaten bir şey yaptığınız yok.

Evet, toplantımızı kapatıyorum. Hepinize teşekkür ederim.

Kapanma Saati: 13.11